

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	celo leto naprej . . . . . K 24.—	v upravnistvu prejeman:	celo leto naprej . . . . . K 22.—
pol leta . . . . . 12.—	pol leta . . . . . 11.—	četrt leta . . . . . 6.—	četrt leta 5-50
na mesec . . . . . 2.—	na mesec . . . . . 2.—		1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v prtiličju levo), telefon št. 34.

Iskaja vsak dan zvečer izveniški nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petdnevska pečit vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parje in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	celo leto skupaj naprej . . . . . K 25.—	celo leto naprej . . . . . K 30.—
	pol leta . . . . . 13.—	za Ameriko in vse druge dežele . . . . .
	četrt leta 6-50	celo leto naprej . . . . . K 35.—
	na mesec 2-30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 35.

Pol leta vojne z Italijo.

V ČASU OD 18. DO 21. NOVEMBRA SO UBILI ITALIJANI V GORICI 20 CIVILNIH OSEB TER RAZDEJALI ALI POŠKODOVALI 898 HIŠ. — JUNAŠTVA SPODNJEŠTAJERSKEGA 47. PEŠPOLKA.

Dunaj, 23. novembra. (Kor. ur.) Uradno se razglasa:

Italijansko bojišče.

Veliki boji za goriško mostišče in na robu Doberdobske visoke planote trajajo. Več napadov močnih sovražnih čet na Podgoro smo krvavo odbili. Tudi pri Pevmi in Oslavju so se držale naše čete proti vsem naskokom. Pogosto se boji tudi ponoči niso končali. Obstreljevanje mesta Gorice v času od 18. do 21. novembra je provzročilo zopet mnogo izgub človeških življenj in mnogo škode. Ubilih je bilo 20 civilnih oseb, 30 ranjenih, 48 poslopj je bilo popolnoma razdejanih, 250 močno, 600 manj poškodovanih. Včeraj so vrgli Italijani zopet nekaj sto težkih bomb v mesto.

Na Doberdobski visoki planoti se je posrečilo sovražniku, potisniti našo fronto jugo - zapadno od gore Sv. Mihaela za nekaj časa do zapadnega roba pri Sv. Martinu. Nočni napad ogrskih in koroskih čet je spravil prvotne pozicije zopet popolnoma v našo posest.

Več italijanskih naskokov vzhodno od Selc je zadelo na štajerski pešpolk grof Beck št. 47, ki je obvladal svoje pozicije dvakrat z ognjem in tretič v boju z bajonet.

Severno od goriškega mostišča so se ponovili običajni sovražni sunki kakor navadno brez uspeha.

Dva naša letalca sta metala bombe na Arsiero.

V zadnjem času so poskušala splošno dostopna časniška poročila vrhovnega italijanskega armadnega vodstva povedati prav mnogo o italijanskih uspehih: temu nasproti hočemo danes, pol leta po vojni napovedi našega nekdanjega zaveznika, z vso jasnostjo konstatirati, da zmagovito držimo začetkom vojne izbrano obrambno fronto povsod, ob Soči sedaj že v četrti bitki. Od početka bojev na jugo - zapadu se so-

vražnik ni mogel približati niti onim ciljem, katere je upal v prvem naskoku doseči. Pač pa ga je stala vojna na mrtvih in ranjenih že pol milijona mož.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

BOJ ZA GORICO.

Dne 12. novembra je bilo jasno, da ljuti boji, ki so se razvili na celi soški fronti prejšnja dva dneva, niso le navaden odmev tretje bitke ob Soči, marveč da se je odločil Cadorna s še porabnimi starimi in novimi svežimi četami za nov generalni napad na naše pozicije in da hoče na vsak način zavojevati Gorico. Cadorna je nevaren igralec, ki zastavlja svoje zadnje sile, da bi prav izsilil srečo in mogel vsklikniti: in vendar sem dobil! Vsaj Gorico bi rad dobil. Ni malenkost žrtvovati 100.000 mož in ne dobiti za to nobenega uspeha, niti za korak se ne približati cilju, ali umevno je, da se je Cadorna pri samih porazih popolnoma spremenil in sedaj igra prvotno predvidni in preudarni vojskovodja vabankue. Sanjal je, da pojde vse gl'adko in hitro, hitro je menjaval velike navale, zdaj tu zdaj tam, da bi se kje odprla kaka vrata, skozi katera bi predrl soško fronto. Sedaj je obupal tudi nad tem, sedaj mu gre le za uspeh, ki bi vsaj nekoliko povzdignil zopet svoj prejšnji ugled, gre mu le za delni uspeh, za pridobitev Gorice. Če ima pridobitev Gorice političen pomen, pa nima nikakega strateškega pomena in ako bi Italijani tudi hrib sv. Mihaela osvojili, nimajo zajamčeno s tem prodiranje po Vipavski dolini, kajti korakati po Vipavski dolini bi se reklo: Korakati med topovi na desni in levi. Najbrže tam to tudi vedo, ali Gorica bi bila vsaj nekaj, dosedaj pa nimajo še nič.

Četrta bitka pri Gorici torej traja nadalje. Zadnje dneve smo zopet popolnoma vzpostavili prvotno bojno fronto na hribu sv. Mihaela in pri Sv. Martinu, katero so bili Italijani malo vtisnili, ker so bili zasedli posamezne dele jarkov. Sovražnik je bil vržen iz jarkov in imel je težke

izgube. Tako stoji milijonska armada italijanska po šestmesečnem bojevanju skoro v vseh odsekih naše južnozpadne fronte še tam, kjer se je bila ustavila prvi dan vojne, namreč v pozicijah, katere smo mi izpraznili prostovoljno iz vojaških vzrokov. Kakšen bo izid četrte bitke? Ako se ni posrečilo Italiji, priboriti si zmago s četami, ki so vežbale od avgusta lanskega leta, torej z je drom armade, potem se jej to gotovo ne posreči tudi ne s pomočjo nadomestnih formacij.

Nikakega upanja, da bi padla Gorica.

Lugano, 23. novembra. Italijanski vojaški kritiki svare pred pretiranimi nadami na skorajšnji padec Gorice. Gorico bo mogoče vzeti šele potem, ako se posreči, vreči avstro-ogrsko čete popolnoma na levi breg Soče, kar pa je odvisno od vremenskih razmer in tisoč drugih okoliščin.

Col di Lana.

Švedski polkovnik je poslal v vojnoporočevalski stan 22. t. m. naslednje poročilo iz Tirolske: Osebno sem konstatiral, da se nahaja Col di Lana v avstrijski posesti in da so ga danes Italijani obstreljevali. —Aker-mann.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 23. novembra. (Kor. ur.) Iz vojnoporočevalskega stana: Rim, 21. novembra. Včerajšnji dan je prinesel našemu orožju vzdolž soške fronte in zlasti na višinah severnozpadno Gorice znatne uspehe. Akcija se je pričela ponoči s tem, da smo prestrelili številne nasproti se nahajajoče izredno močne, v več vrstah zaporedno napravljene sovražne okope. Ob zori je napadla naša infanterija, katero je podpirala artiljerija, vas Oslavje in višine severnozpadno in južnozpadno »Passa a cavallo« (?? Uredn.) in ceste Števerjan - Gorica. Sovražnik se je žilavo upiral, moral pa je končno, omajan vsled silovitosti naših napadov, bežé izprazniti prostor in je prepustil nam s trupli napolnjene jarke in 459 vjtnikov, med njimi mnogo oficirjev. Poznejši ljuti protinapadi, pri katerih je sovražnik večkrat zaklical »Savolja«, da bi naše premočil, so bili z neporušno vztrajnostjo zavrnjeni. Tudi na višinah Podgore in Kalvarije smo

predrli z občudovanja vrednim trudom pod divjajočim ognjem sovražne artiljerije še dve vrsti strelskih jarkov in smo skoro dosegli črto vrha. Na kraški planoti se je nadaljevalo naše pomikanje ob severnem pobočju hriba sv. Mihaela in južnozpadno sv. Martina. Sovražnika smo gnali od jarka do jarka in vjeli 137 mož. Sovražna letala so vrgla včeraj nekaj bomb na Schio, vsled česar je bilo osem vojakov lahko ranjenih. Lastna eskadra letal je ponovila navzlic neugodnim atmosferskim razmeram vsled hudega viharja napad na letališče v Ajševici in je vrgla na isto nad 100 granat. Letala so se vrnila nepoškodovana.

Italijanski porazi v Tripolitaniji.

Carigrad, 23. novembra. »Ikdam« poroča: Italijani so doživeli ponovno težke poraze v Tripolitaniji. Vstaši so napadli ozemlje Fizan in zasešli razne kraje. Vstaši so vpleni-li 5 topov in strojnih pušk, v nadaljnjih bojih še 17 topov in 3 strojne puške. Italijanske čete, poslone iz Tripolisa na pomoč, so bile zavrnjene. Italijanske izgube so velike, izgubili so posebno mnogo oficirjev.

Politični cilji italijanske vlade.

Solun, 23. novembra. Grški listi poročajo, da italijanska vlada z zadnjimi velikimi napadi na avstrijski fronti zasleduje le bolj politične cilje. Italijanska vlada bi rada dosegla do vedno bolj se bližajočega trenutka mirovnih pogajanj kak uspeh, ker se boji, da ne bi zavezniki interesov Italije zastopali z zadostno energijo, ako ostane vojna Italijanov do konca brez uspeha. Kakor poročajo grški listi, italijanski generalni štab ni odobral nadaljevanja navalov ob avstrijski fronti glede na sedanje izmučenje armade, ali Salandra je zagrozil z odstopom vsega kabineta in tako se mu je posrečilo izsiliti soglašanje generalnega štaba glede nadaljevanja napadov.

Priprava za vojno že v novembru 1914.

Salandra je v Palermu nekaj izdal. Rekel je namreč to: »Ponosen sem, da sem dobil Orlanda v kabinet. Orlando ni hotel vstopiti v kabinet, ali ko sem mu povedal, da to ministristvo pripravi narodno vojno, se ni več obotavljal.« S tem je priznal, da je Salandra že v novembru 1914.

pripravljaj vojno zoper Avstrijo in ne šele spomladi 1915 vsled takratnega postopanja Avstro - Ogrske pri pogajanjih.

Neprestani francoski nasveti.

Pariz, 22. novembra. »Echo de Paris«, »Temps« in »Figaro« hočejo prepričati Italijo, da so njeni interesi na Balkanu jako ogroženi, ako bodo Avstriji, Ogrji, Nemci in Bolgari še nadalje prodirali proti Solunu in Albaniji. Ne gre samo za to, da Italija pomaga Srbiji, marveč v glavnem za to, da varuje svoje lastne interese. V to svrhu je seveda potrebna več nego 75.000 mož. »Temps« pričakuje, da Italija ne napravi napake, da bi pošiljala čete danes nekaj, jutri nekaj, ker je imelo tako pošiljanje čet na Galipoliju in v Solunu resne posledice.

Naši štajerci ob Soči.

Iz pisma nekega častnika:

Zopet smo odbili hudji italijanski napad, katerega so podvzeli Italijani z močnimi silami. Naša stotinja je imela isti dan dva voja v vojni črti, dva sta stala v rezervi v neki dolini, kmalu za bojno črto. Ob 8. uri zjutraj se je pričel močan artiljerijski ogenj z italijanske strani. Tako je pokalo, kakor da bi se bil pekel odprl. Udarci, šumenje, brnenje, udarec na udarec, drobci letijo daleč naokoli, iz zemlje se dvigajo stebri dima kakor duhovi. Nad nami pa krožijo sovražni zrakovplovci in iščejo rezerve. Tihl smo in na miru, da se ne izdamo. Ob pol 11. uri dopoldne kar nakrat preneha artiljerijski ogenj in začuli smo streljanje pušk. Dobili smo znamenje, da je začela sovražna infanterija prodirati. Tu je bilo treba videti naše Štajerce! Kot blisk so bili pokonci in v brzem teku v prvih vrstah, kjer so s salvami pozdravili Italijane. Naš poveljnik, vzorec neustrašenosti in hladnokrvnosti, je hitro opazil, kako sovražnik desno in levo proti nam prodira in da je dobil že nekaj prostora proti nam. Hitro smo vrgli sovražnika nazaj z močnim bočnim ognjem. Hitro na to je izvršil drug frontalni napad. Tudi sedaj smo ga ne le ustavili, ampak bežati je moral v zaledje v svoje utrjene pozicije. Čez par dni se je posrečilo sovražniku v mraku spravi-ti večje sile prav blizu levega kri-la naše stotnije. Popoldne je pričel

LISTEK.

O počitnicah na Dolenjskem.

Marija Kmetova.
(Dajle.)

»Pa Rus, ta je močan, ta.«
»Tudi tega bomo. Nič se ne bo-je, mati.«

»Da bi Bog dal!« zavzdihne že-na in si otrne solzo.

Vse tihe in molčeče sopeno v hrib. Ob ostru kamenja butamo, zati-kamo se v veje, ki leže vse križem po poti. Čas za časom obrišemo pot z obraza, ta in ona postoji, da si od-dahne, a že stopi spet dalje, ko vidi, da sta drugi dve že daleč spredaj.

»Ali bo konec te večne poti v hrib, ali ne,« zavzdihne Tina.

»Bo, bo,« jo tolažim in stopim močnejše na kamen.

Na vrhu smo, na Pristavi. Soln-ce zahaja tam na oni strani. Rdeče, bakreno in zelenkasto žare debla, bukova, gabrova in smrekova debla. Žarek za žarkom se plazijo po debelu navzgor, šine mimo listja, se skrije, prikuka za drobno vejico, se spet skrije in se naenkrat zaiskri v široki plasti luči, luči, same luči. Zvon se

oglasil in eden in še eden. Vse zvoni, brni in poje v mrak, v modri in rdeč-kasti mrak, in oblačne mrepe se vi-jejo po zelenkasti modrini in izginja-jo druga za drugo. Hladno je skoro, ogrnemo se in stopamo v dolino, pro-ti Zatičani.

»Če bomo dobile prenočišče?« Tako čudno nam je in slovesno obenem, tako svetlo in temno, tako žarko in medlo. Vesele smo, a v vsaki tiči neko ostro željo. Pele bi, pa je nekam hripavo grlo. Vojska je. Daleč sicer, a v srcu ne da miru.

»Da bi bilo konec vojske!« zavzdihne Mina in vse se spogledamo.

»O, to je Zatična!« vzkliknem in stečem po poti navzdol.

»Pozno je že. Morda ne bo no-benega prostora več za nas.«

»I, saj je moja teta tu,« reče Mina.

»Tukaj je? O, to je dobro!« se razveseliva s Tino.

Kmalu stopimo v hišo Mininine tete. V veži ni nikogar, a vrata v sobo so odprta na stežaj. Tam stoji teta ob odprti skrinji, sklanja se va-njo, z eno roko drži pokrov nad gla-vo, z drugo pa brska po cunjah v skrinji. Nekaj išče gotovo.

Mina. Teta ji pomoli desnico in gleda »Dober večer!«

Teta išče dalje in pravi mr-mraje:

»Bog daj! Kdo pa je?«
»Kaj me ne poznate, teta?«
»Hm?« in pogleda malo iznad pokrova.

»Mina. Vaše sestre hči. Kaj me res ne poznate?«

»I, kaj bi te ne!« in išče dalje.

»Tak dajte mi no roko!« pravi mina. Teta ji pomoli desnico in gleda dalje v skrinjo.

»Kaj ste hudi, teta?«

»Kaj bom huda.«

»Veste — hodimo okrog — tako za kratek čas — in bi prenočile — govori že bolj strahoma Mina.

»Seveda boste prenočile,« pravi teta in vedno brska dalje v skrinji.

»Ali res lahko? O, hvala, teta! Kam pa naj gremo?« se razveseli Mina, da je šlo tako lahko, in medve s Tino že jemljeva nahrbtnika z ram-en.

»Tega pa ne vem, menda je do-sti ljudi. Iz Trsta so, pa iz Gorice, iz Furlanije, o, ta vojska,« govori teta, potegne končno staro nogavico iz skrinje in zaloputne pokrov. Pogleda nas in si popravi ruto na glavi.

»Kam nas boste dejali?« reče Mina in že drži nahrbtnik v roki in si slači jopico.

»Jaz?« se začudi teta. »Pri me-ni vendar ne boste, ne morete biti. O, le pojdite, saj je še dosti streh.

A jaz reva, stara sem, kje morem — oh — pa le brž pojdite, sicer bo že povsod zaprto.«

Mina od samega začudenja toli-ko, da ne omahne, stopi nekaj korakov nazaj in gre. A na cesti je vsa jezna in se huduje na take »piškave« tete . . .

»In zdaj?« vpraša Tina.

»Kar v šolo. Poznajmo ne nekaj, učiteljice smo in — bo že kako.«

»Katera gre prosit?«

»Kar ti, Mina, največja si in —«

»O, jaz že ne — da imam smolo, kajne, kakor pravkar!«

»Le potolaži se — saj veš — žlahta . . .«

»Raztrgana plahta — se že na-smeje Mina in stopi v šolsko po-slopje.

Vsa v zadregi stopi v kuhinjo, a me lepo deset korakov za njo.

Mina lepo pozdravi in govori drhteče:

»Učiteljice smo, hodimo okrog, če, če bi nas vzeli v podstrešje . . .«

Gospa jo začudena pogleda, medve se pa zasmjeva na ves glas — Mina ne ve, kaj je vzrok smehu in govori dalje. Gospa je prijazna in nam da takoj prenočišče. Ko smo že v posteljah, vprašam Mino:

»Kako si rekla gospe, če bi nas vzeli —?«

»Pod streho,« pravi Mina.

»Ja, pa si rekla podstrešje.«
Smejemo se vse tri in dolgo ne moremo pozabiti lepega podstrešja.

Drugo jutro bi si rade ogledale cistercijanski samostan, a zaradi klauzure je strogo prepovedano — za nežni spol namreč. No, v cerkev je seveda dovoljeno iti.

Kakor grob se mi je zadržala ta cerkev. Prazna in gola, nekam očita-joča in prorokujoča sodni dan.

»In zdaj?« vpraša Tina.

»V Žužemberk bi šle,« pra-vim jaz.

»Koliko misliš, da je — peš?«

»E — tako — le dve uri, največ poltretjo uro,« pojasnim in dodam: »Kar pojdimo.«

»Če ni več kakor poltretjo uro, potem že,« pravita onidve — in od-pravimo se dalje po cesti. Srečamo moža in ga vprašamo, tako iz nava-de, koliko je do Žužemberka.

»Kaj? Do Žužemberka — tja mislite?«

»Saj ni daleč, dve uri, kaj ne?«

»Aha — štiri ure je, štiri — pa še ne vem, če pridete.«

Spogledamo se in se nasmeh-nemo.

»No, ta se hoče malo ponorče-vati,« rečem in nobena mu ne ver-jame.

(Dajle prihodnjic.)

napad v masah v svrhu, da našo pozicijo v dolgosti šestih korakov prederejo. Razvnel se je strahovit dvo-boj, bajoneti so delovali, ročne granate, puška kopita. Na jednega Štajerca so prišli 4 Italijani. V drugi noči istotam boj z ročnimi granatami; Italijani so bežali... Pismo končuje: V noči korakam že tri ure v velikem dežju. Se sedaj čutim mrliški smrad, katerega smo morali prestopati po poti. Neka dolina pred našo pozicijo je bila prenapolnjena z italijanskimi trupli. Videli smo tudi ranjence, ki so se plazili okoli med mrtvimi.

Dogovor z Italijanskimi vjetniki na Gorškem

Iz poročil vojnih poročevalcev:

Govoril sem z mnogimi. Stali so na cesti, ki vodi v Gorico. Blatna je bila cesta. Neki star Troilec z izredno dolgim bajonetom jih je stražil 52. Vjeti so bili zjutraj ob zori. Žalostne postave, vsi raztrgani, vtrujeni, vsi naveličani vojne. Pri Zagori so bili. Na vprašanje: Kako je bilo tam? odgovarjajo: Strašno, strašno! Samo to »strašno« se čuje iz njihovih ust. Njihova obleka, njihova obutev raztrgana. Na nogah imajo ovitih parčun in nogo tiče v raztrganih čevljih, mnogi je bosih. Vsi srečni so bili, ko so mogli sezuti svoje čevlje, kajti dva tedna so tičali čez kolena v vodi, ki je polnila strelske järke. Jurišali so od tam, ko so odšli eni in prišli drugi, so čuli ti drugi usodopolni »Impossible«.

Vojak, po poklicu natakak, v Nizzi je bil v službi, mi je rekel: Moj gospod, ni upanja. Strašno je, že tedne ne vem, kaj se z menoj godi. Hvala Bogu, sedaj je konec! Zame vsaj! Ne da bi bil strahopeten. Granata zadene, kamor je namerjena. Ali strašen ropot, šumenje, žvižganje, predno človek izve, da ni zadela njega. Zakaj smo že 5 mesecev v istem jarku, kaj čakamo? Nič ne ve... In roke so se mu začele neravno tresiti.

Drugi govori dobro nemško. Trinaest let je že preteklo, odkar ni bil v Italiji. Letos ga je klicala domovina. Svoj zaslužek je imel v Av-

striji, v Svici, v Nemčiji. Drugodi je živel in sedaj naj se bori za Italijo in umrje za njo! Ko so korakali na kolodvor ob mobilizaciji — tako pripoveduje — mu je dal neki fini gospod dve krasni cigareti z zlatim ustnikom, rekoč: Vsakdo je sedaj lahko ponosen, da je Italijan. Skoro jezen mu je odvrnil: Da, ako pozna svojo domovino, to je potem drugače. Ali jaz? Ko bo vojna končana, bom moral pobrati svoj kovček in zopet oditi... k Vam, k sovražnikom?

Tretji je prišel pred 14. dnevi na fronto in zatrjuje, da ni oddal niti enega strela. To izpoveda številni vjetniki. »Tekel sem pri juriji z drugimi vred, ali streljal nisem. Dvakrat smo morali navaliti, tudi oficirji. Drugič je ostala polovica v jarkih. Včeraj so padli trije oficirji. Skoro vsi so jako mladi. Imeli smo stotnika, starega 24 let, neki poročnik je še otrok. Vprašujejo stare vojake, kaj naj store. Ti jim svetujejo: Le jurišati ne! Ali vseeno smo napadli dvakrat. Prvič smo morali nazaj radi artiljerije, drugič jih je prišlo nekaj v vaše järke, nobenega teh nisem več videl...»

»Avanti!« Treba je vpisati vjetnike. Eden izmed teh iz Lyona bi rad govoril z menoj. Dobi cigareto in pokaže drobec granate. »To je kos vaših granat,« pravi in čudno se svetijo njegove zvite oči. Pravi, da je v bližinskem boju prišel v naše järke in je bil tam vjet. V bližinskem boju. Pripovedoval je tako, da se je videlo, da laže. »Vjeli so me, ali v avstrijskih jarkih pred Gorico. Mi smo torej v avstrijskih jarkih.« To je laž. »Vi ste bili vendar zopet ven vrženi.« »Ne, ne, mi imamo zasedene vaše järke!« Blizal se je drugi in ko je slišal pogovor, je povedal, da pol ure pozneje je bilo vse vjeto, kar je bilo še v jarkih. Razžaljen je bil oni in vzkljnil je: »Že pridemo zopet tja, jutri bomo v Gorici, tako je obljubil naš stotnik.« — »Saj ste bili že danes v Gorici,« sem mu odvrnil. »Oni,« je rekel in se smejal »mais avec un interprète.«

Prihajajo novi, iz Podgore. Danes ponoči so bili vjeti. Eden toži, ker je ranjen. Naš korporal: »Mir, saj si vendar vojak!« »Kaj, vojak, jaz sem krojač!« Komična pa strašna resnica.

Novi veliki transporti na potu v Egejsko morje.

Iz Marseille poročajo: Številne transportne ladje, opremljene od vojnih ladij, so zapustile pristanišče ter odplule v vzhodno Sredozemsko morje.

Grška na razpotju.

Kaj vse zahteva ententa od Grške.

»Frankfurter Zeitung« javlja, da hočejo Francozi in Angleži okupirati Solun ter spraviti železniške proge Solun - Gjevglji, Solun - Dojran ter Gjevglji - Dojran pod lastno upravo. Berlinski listi poročajo: Kitchener je zahteval od grške vlade, da prepusti ozemlje med krajci, ki leže južno Ohrskega jezera in kraji južno Gjevgljev ententnim četam. Zahteval je tudi pravico kontrole na posameznih grških otokih, o katerih sumijo Angleži, da služijo kot oporišča nemškimi podmorskimi čolnom. Prvi zahtevi bi se grška vlada morala vklonila, drugo pa odločno odklanja.

Pred prekinjenjem diplomatskih odnošajev?

Preko Lugana: »Stampa« javlja iz Aten: Grški krogi smatrajo, da pride v kratkem do prekinjenja diplomatskih stikov med Grško in četverozvezo.

Minister Cochini zopet v Atenah.

Reuter poroča 22. novembra: Minister Cochini, ki se je nameraval z generalom Sarraillom podati na fronto je prispel za tri dni zopet v Atene ter bo ponovno sprejet od kralja v avdienci.

Grška ostane trdna.

Berlinski listi poročajo: Grška poslanika v Parizu in Londonu sta francoski ozir. angleški vladi izjavila, da bo sicer Grška tudi v bodoče pripuščala izkrcavanje četverozveznih čet v Solunu, da pa ne more pripustiti, da bi oborožene srbske čete prestopile na grška tla.

Preko Ženeve poročajo, da po da Grška novo protestno noto proti zlorabi njene nevtralnosti. Ta nota bo zelo resna in dokazuje, da so bili Kitchenerjevi napori zaman.

Kronski svet v Atenah.

Iz Aten poročajo: Tu se je vršil kronski svet, ki je sklenil, da ne more sprejeti predloga, naj bi Grška določila ob srbski meji posebno ozemlje, kamor bi se lahko umaknile srbske čete. Nadalje je sklenil, koncentrirati v okraju Florina močne čete, ki bodo eventualno razorožile na grško ozemlje se umikajoče Srbe. Četrtna grške armade se nahaja v grški Makedoniji.

Blockada Grške.

Iz Londona poročajo: Angleška je prepovedala izvoz premoga na Grško. Vsled tega ostane 800.000 ton premoga, ki je bil za Grško že nakupljen, v Angliji.

Ententino časopisje o blokadi.

Francoski in angleški listi ne pišejo več v tako ostrem tonu proti Grški. Londonski listi, izjavljajo, da ne gre za popolno blokado grškega ozemlja, temveč da je četverozveza le ustavila svoj lastni trgovski promet z Grško, promet nevtralne trgovine pa da ne bo oviran. Seveda, pravijo »Times«, to še niso skrajna sredstva. Četverozveza vpoštevata težkoče kralja Konstantina. Grška naj demobilizira in vse bo dobro.

Blockada je ustvarila jako kritičen položaj.

London, 22. novembra. (Kor. u.) Reuter. »Daily Telegraph« javlja iz Soluna 21. t. m.: Razglasitev mirovne blokade nad Grško je ustvarila jako kritičen položaj, ki bi lahko izzval resne zapletaje.

Poostreno vojno stanje na Grškem.

Iz Aten poročajo: V celi Grški in na otokih je bilo razglašeno poostreno vojno stanje.

»Nemška kuga na Grškem.«

»Kölnische Zeitung« poroča: »Novoje Vremja« izjavlja, da se širi nemški vpliv na Grškem »kakor kuga«. Tako kakor je Bolgarija imela za entento vedno lepe besede, skuša tudi Grška prepričati četverozvezo, da je nevtralna, v resnici pa stori vse za Nemčijo. Nastavila je haje celo nemške častnike. Edina rešitev za entento je oster, brezobziren nastop proti Grški.

Grška dementira dogovor z Bolgarijo.

Rim, 22. novembra. (Kor. urad.) Grško poslaništvo izjavlja, da so vesti, kakor da bi obstojal med Grško in Bolgarijo kakšen dogovor, neutemeljene. Le ena pogodba eksistira, in sicer ona od 27. oktobra 1915 o nakupu 10.000 ton žita v Bolgariji in uporabi 40 bolgarskih vagonov.

Venzelisti v pasivni rezistenci.

Iz Aten poročajo: V soboto se je vršilo zborovanje Venzelosove stranke, ki je baje sklenila, da se novih volitev v grški parlament ne udeleži.

Zasedanje romunskega parlamenta.

Bukarešta, 23. novembra. (Kor. urad.) Uradni list objavlja kraljev dekret, ki sklicuje parlament za nedeljo, dne 28. novembra k rednemu zasedanju.

Romunija je zaprla svoje meje proti Bolgariji.

Iz Sofije poročajo: Romunija je popolnoma zaprla svoje meje proti Bolgariji in zadržuje vse za Bolgarijo namenjeno blago.

Razburjenje v bolgarskih trgovskih krogih je veliko. »Kambana« priobčuje oster članek, v katerem

Vojna z Rusijo.

POLOŽAJ NA RUSKEM BOJIŠČU.

Dunaj, 23. novembra. (Kor. ur.) Uradno razglašajo:

Rusko bojišče.

Nikahih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 23. novembra. (Kor. u.)

Wolfvov urad poroča:

Veliki glavni stan dne 23. novembra.

Vzhodno bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Vrhovno armadno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

21. novembra. Na zapadni fronti nobene izpremembe.

Iz zavzetih ruskih pokrajin in Galicije.

Zaradi snežnih zemetov je železniški promet med Krakovom in Lvovom ter v smeri na Lublin zelo oviran.

Podpolkovnik Avgust Turnau je bil imenovan za okrožnega poveljni-

ZAPADNO BOJIŠČE.

POLOŽAJ NA ZAPADNI FRONTI.

Berolin, 23. novembra. (Kor. u.)

Wolfvov urad poroča:

Veliki glavni stan dne 23. novembra.

Zapadno bojišče.

Na raznih točkah fronte se je vzpričo jasnega vremena nadaljevalo živahno delovanje artiljerije. V Pretrskem gozdu sta ostali dve sovražni razstreljivi brezuspešni.

Francoski dvokrovnik je strmoglavil po zračnem boju pri Aure v Champagni na tla.

Vrhovno armadno vodstvo.

Frenchovo poročilo.

London, 22. novembra. (Kor. u.) Reuter. Feldmaršal French poroča: Naša artiljerija je zadnje 4 dni uspešno obstreljevala mnogo delov sovražne fronte. Sovražna artiljerija je stopila severno od Loosa in vzhodno od Armentieresa in Ypresa v akcijo. Neki nemški aeroplan je dne 19. novembra pristal v naših pozicijah. Opazovalca in vodnika smo vjeli. Letalo ni poškodovano. Sovražnik je izvršil dne 18. in 20. novembra zračne napade na Poperinghe. Pri prvem sta bila dva vojaka ranjena in 4 krave ubite, pri drugem je neka bomba zadela 8 mož. Druge bombe niso provzročile škode. Kar se tiče sovražne trditve, da je moja cenitev njegovih izgub na mrtvih z dne 8. oktobra previsoka, skuša očitno dejstva potvoriti, ker govori samo o delu bojišča, dočim je moje poročilo imelo v mislih ves napad. Sovražnik namreč dne 8. novembra ni napadal samo jugo - zapadno, marveč tudi jugo - vzhodno in severo - vzhodno od Loosa. Vsa podrobnejša poročila, ki prihajajo medtem, potrjujejo mojo prvotno cenitev.

Zima na zapadni fronti.

V Vogezi, nadalje med Maaso in Moslo in na Flandrskem se je zadnje dni pričela zima z vsemi neprikladnostmi. Kljub snežnim viharjem v Vogezi, trajajo artiljerijski boji. Bavarskim patrolam se je posrečilo, dognati, da leže pred francoskimi jarki francoski mrtvi vojaki v žičnih ovirah, ki od aprila sem niso bili pokopani.

konstatira, da se nahaja na romunskem ozemlju za milijone bolgarskega blaga, ne da bi se mogla Romunija sklicevati na kake zakonite motive. Bolgari se moramo vprašati, kaj pomeni to postopanje romunske vlade.

Ultimatum četverozveze Romuniji?

Iz Bukarešte poročajo: List »Dreptaten« je pri poslanikih četverozveze izvedel, da Romunija ne bo mogla dolgo ostati nevtralna. Čim bo ruska armada v južni Besarabiji pripravljena, bo ententa podala v Bukarešti ultimatum ter zahtevala prost prehod ruskih čet čez Dobružo.

200.000 mož proti Romuniji?

Berlinska »Tägl. Rundschau« javlja: »Echo de Paris« pravi, da so Rusi svojo ofenzivo v Galiciji radi tega ustavili, ker so morali 200.000 mož poslati proti Romuniji.

ka v Lublinu, okrajni komisar dr. Juli pl. Dunikowski pa za civilnega komisarja v Pjotrkovu.

Trdnjava Novo - Georgijevsk je dobila na povelje nemških oblasti zopet staro poljsko ime Modlin.

Sedem milijard rubljev vojnega dolga.

Petrograd, 22. novembra. (Kor. urad.) »Birževija Vjedomosti« opozarja ravnatoko, kakor drugi listi, na potrebo, podpirati notranje posojilo. Vojni dolg je narasel že na 7 milijard rubljev. Pred vojno je znašal državni dolg 9 milijard rubljev, toda vsa posojila so, žal, kratkodobna, izvemšji dve milijardi, ki tečeta delj časa. Do 5. novembra je narasel papirnati denar že na 5054 milijonov rubljev. — Da se izda novo posojilo, je treba, da so prej dosedanja posojila trdno placirana v ljudstvu, ker dosedanje placiranje pri ruskih bankah ovira delovanje bank pri novih emisijah. To je vzrok, zakaj ni mogoče najemati posojil z dolgim rokom. Kapitalisti se boje pred zgodnjim sklepom miru in pred notranjimi nemiri. Vodio jih kapitalistični interesi in ne patrijotizem. List prosi kapitaliste, da naj bodo bolj patrijotični.

Potopljeni parniki.

»Petit Journal« poroča: Italijanski parnik »Formida« je bil v Sredozemskem morju od sovražnega podmorskega čolna torpediran. Pasažire so rešili.

»Progres« poroča iz Marseille: Kapitan in 28 mož broječa posadka italijanskega parnika »Ticino«, ki je bil dne 6. novembra od podmorskega čolna torpediran, so dospeli sem.

Reuter poroča: Angleška parnika »Merganser« in »Hallamshire« sta bila potopljeni. Posadke je bilo mogoče rešiti.

Parnik »Caledonia« je dospel v Plymouth z delom posadke parnika »Don«, ki je bil dne 11. novembra v Sredozemskem morju potopljen.

V Temzo so pripeljali ameriški parnik »Kelen W. Martin« in grški parnik »Athanas«, ki sta zadela ob mine.

Norveški parnik »San Miguel« se je v četrtek potopil.

Organizacijska vprašanja entente.

Vojaški sotrudnik lista »Times« zahteva, da določi novi vojni svet aliirancev število in kakovost potrebnih čet, ker se sedaj ne gre več izgovarjati na nepoznanje sovražne sile. Zavezniške vlade morajo odločiti o razdelitvi pomorskih, vojaških in finančnih bremen. Potem šele je mogoče razmotrivati angleško naborno vprašanje. Druga potrebna odločitev je, na kateri fronti morajo pričeti aliranci z ofenzivo in na kateri fronti morajo ostati v defenzivi. Člankar zahteva resnico ter se pritožuje, da bo uspeh Derbyjevega novčenja znan šele dne 11. decembra, ko bo parlament že na počitnicah. Eventualni zakon o vojaški dolžnosti bi bilo mogoče potem predložiti šele marca in čete, ki bi jih na podlagi tega zakona nabrali, bi ne mogle več vplivati na vojno leta 1916.

Naloga lorda Kitchenerja.

Nasproti vsem drugim poročilom trde uradna poročila iz Londona, da o Kitchenerjevem potovanju v Indijo že zato ne more biti govora, ker bi tam ne imel ničesar opraviti. Pač pa zatrjuje v Londonu, da bo Kitchener pred vsem vodil vojaške operacije, ki naj zastavijo Nemcem pot v Carigrad in Egipt in da bo pozneje vodil operacije za obrambo nilske dežele, če bi Nemci dospeli do tja.

Naše čete pred Mitrovico.

NAŠE ČETE NAPADAJO ČRNOGORCE NA KOZARI SEVEROVZHODNO ČAJNICE TER SO VKORAKALE V PRIJEPOLJE.

cije na prelazu Kozara in severo-Dunaj, 23. novembra. (Kor. ur.) Uradno razglašajo:

Jugovzhodno bojišče.

Ob gorenji Drini se boreče c. in kr. čete napadajo črnogorske pozicije na prelazu Kozara in severovzhodno od tod.

Neka avstro - ogrska kolona je vkorakala v Prijepolje.

Boji na Kosovem polju potekajo ugodno. Naše čete, ki prodirajo v dolini reke Ibar, stoje 6 kilometrov severno od Mitrovice, nemške čete pol dneva hoda severno od Prištine v boju.

Bolgari prodirajo preko Žegovac planine.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

SRBI SEVERNO MITROVICE IN PRIŠTINE PORAŽENI. — OGRMEN PLEN BOLGAROV PRED PRIŠTINO.

Berolin, 23. novembra. (Kor. u.)

Wolfvov urad poroča:

Veliki glavni stan dne 23. novembra.

Balkansko bojišče.

Severno Mitrovica ter severno in severo - vzhodno Prištine smo porazili sovražnika v bojih z zadnjimi voji. Ugrabili smo 1500 mož in 8 topov.

Tudi jugo - vzhodno Prištine se boreče bolgarske sile so uspešno prodirale. Od tam poročajo, da je bilo vjetih 8000 Srbov ter vpljenjenih 22 strojnih pušk in 44 topov.

Vrhovno armadno vodstvo.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 22. novembra. (Kor. ur.) Uradno poročilo o dogodkih 21. novembra: Boji za Prištino se nadaljujejo. Dosedaj smo vjeli 7000 mož ter vpljenili 2 strojni puški in 4 topove. Na ostalih frontah nobene spremembe. Naši zavezniki so zasedli Sjenico in Novi pazar.

ČRNOGORSKO URADNO POROČILO.

21. novembra. Na srbsko-črnogorski fronti smo morali 19. t. m. izdržati energične sovražne napade proti reki Lim. Naša armada v Sandžaku se je umaknila na svojo glavno obrambno črto.

Srbski armadi grozi lakota.

London, 22. novembra. (Kor. u.) Poročevalec »Daily Telegraph« javlja iz Soluna 21. t. m.: Srbski vojni minister mi je v Bitolju izjavil, da se je srbskim četam posrečilo pri umikanju ohraniti orožje in skupinsko zvezo. To pa še ne dokazuje, da se je položaj zboljšal. Četam grozi velika nevarnost, proti kateri ne poma-ga nobena hrabrost: lakota. Da se izognejo lakoti, se morajo Srbi ali pretolči skozi bolgarske pozicije pri Skoplju ali pa umakniti na Jadransko morje. Srbi se bodo odločili za drugo eventualnost, ker koncentrirajo Bolgari vse svoje sile v Makedoniji. Sedaj se nahaja srbska vlada s poslaniki četverozveze v Prizrenu.

Napredovanje Bolgarov v Makedoniji.

Listi poročajo: Južno Strumice so potisnili Bolgari angleško fronto tako daleč nazaj, da so se bolgarske čete približale grški meji na streljaj. Bolgarski projektili padajo že v Dojransko jezero. — Bolgari, ki prodirajo iz Prilepa na Bitolj, se pripravljajo na veliko bitko v bitoljski ravnini. »Times« pravijo, da se Bolgari ne nameravajo polastiti Bitolja in sicer z ozirom na grško občutljivost.

Ruska ekspedicijska armada za Bolgarijo.

Sedaj potrjujejo tudi francoski listi, da je imenovan general Kuro-patkin za vrhovnega poveljnika ruske balkanske armade, ki se zbira v Besarabiji. V Odeso je orispelo te dni 100 težkih japonskih topov.

Iz Bukarešte pa poročajo: Pod carjevim predsedstvom se je vršil kronski svet, v katerem sta Sazonov in Haritonov predlagala, da naj se pošlje na Balkan 400.000 mož. Kronski svet je sklenil, da se balkanska ekspedicijska tako dolgo ne izvrši, dokler ni zasigurana pot po kopnem (torej čez romunsko ozemlje, op. ured.), ker bi prišla sicer ta armada v zelo opasen položaj.

Boj za Carigrad.

TURSKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 22. novembra. (Kor. urad.) Glavni stan poroča: Dardaneljska fronta: Od časa do časa prenehajo medsebojni artiljerijski ogenj in metanje bomb. Pri Anaforti je neka naša patrulja na desnem krilu razdejala del strelskih jarkov, ki jih je sovražnik skušal zopet izkopati in popraviti ter je pri tem vplenila 500 vreč s peskom. Naš ogenj je prisilil sovražne transportne ladje, ki so se poskušile približati obali pri Burnuju, da so se odstranile. Dne 21. novembra popoldne je prepodila naša artiljerija neko sovražno torpedovko, ki je poskusila vdreti v morsko ožino. K a v k a š k a fronta: Nič bistvenega, razen praskave patrulje. Sicer nič novega.

Poveljnik francoskega brodovja pred Dardanelami.

Pariz, 23. novembra. (Kor. ur.) »Temps« poroča: Podadmiral Guépratte, ki je dosedaj poveljeval francoskim divizijam pred Dardanelami, je bil imenovan za vrhovnega poveljnika in mornariškega prefekta mornariškega okraja Algir - Tunis.

Angleži se umikajo iz Bagdada.

Iz Carigrada poročajo dne 23. novembra: Brezdvomno gotovo je, da sta se dva indijska polka, ki pripadata četam, ki operirajo proti Bagdadu, očitno branila, nastopiti proti Turkom. Ko je bilo dano povelje, da se naj ustreljivo vsaki deseti mož, se je pasivni odpor indijskih vojakov sprejel v očitni upor. Ta upor čet, kakor tudi dejstvo, da so dospela turška ojačenja, je bil vzrok, da je bilo treba angleške čete, ki so prodirale proti Bagdadu, umakniti.

VSTAJA V PERZIJI.

Petrograd, 22. novembra. (Kor. urad.) Petrogradska brzojavna agencija poroča iz Teherana: Naši sovražniki so se polastili pri Kumu brzojavne proge, ki gre iz Teherana v južno Perzijo in Indijo. Iz Bušira poročajo brzojavno, da je bil angleški konzul s člani angleške kolonije v Širasu aretiran.

Cepljenje proti koleri.

Iz tozadevne spomenice, ki jo je izdalo ministrstvo za notranje zadeve priobčimo naslednje točke:

1. Kali kolere (kolera-bacili) pridejo skozi usta v naše telo. Umazane roke, onesnaženi predmeti (živila) posredujejo vstop bacilov v človeški organizem. Skrbna telesna snaga, predvsem v občevarjanju z na kolero obolenimi ter osebna previdnost nam zagotavlja varnost pred okuženjem, če ni kakih posebno neugodnih zunanjih okoliščin. Ta osebna previdnost zahteva med drugim, da v okuženih krajih ne uživamo nekuhanih jedi in da opuščamo celo kuhana jedila, če niso zavarovana pred okuženjem, n. pr. po muhah.

2. Ako je osebno varovanje nemogoče, zlasti če je osebno negovanje snage oteženo ali celo neizvedljivo, ako manjka potrebnih splošnih zdravstvenih naprav (oskrbe z dobro vodo, brezhibnega odstranjevanja odpadkov itd.) in odpovede varnostne in zatiralne odredbe proti koleri (pravčasna nalezitev, izolacija, desinfekcija itd.), takrat zamore priti v poštev cepjenje proti koleri. Pri takih izrednih razmerah, n. pr. na bojnem polju, ali ako nastopa obolenje v številnih slučajih, ki niso nastali potom kontaktnih infekcij (občevarjanje z na kolero obolenimi), bo torej misliti na cepljenje.

Ako so dani navedeni predpogoji, priporoča se varnostno cepljenje proti koleri zlasti osebam, ki imajo po poklicu stalno opraviti z na kolero obolenimi bolniki.

V nobenem slučaju pa ne more nadomestiti to cepljenje preizkušenih brezpogojnih potrebnih varnostnih in zatiralnih naprav. Le-te se morajo vsikdar, tedaj tudi če se je vršilo cepljenje, strogo in natančno izvrševati.

3. Cepljenje se izvrši tako, da se dvakrat v presledku 5—6 dni strogo aseptično obrizga 1 cm² cepiva pod kožo.

4. Kot posledice se opažajo po injekciji čestokrat neznatne bolečine, nadalje rdečica in oteklina na injekcijskem mestu, včasih glavobol in zvišanje telesne toplote do 38° C. Te posledice izginejo po enem ali dveh dneh. Prav redkokrat se opažajo tudi neznatni, kratkotrajni želodčni ali črevesni pojavi.

Pri nepovojnem zdravstvenem stanju (predvsem pri vnetju ledvic, pri nosečnosti) naj se cepljenje opusti.

5. Varnostni učinek cepjenja ne nastopi takoj, marveč šele po nekaterih dneh in traja več mesecev.

To varnostno cepljenje proti koleri pa nas ne brani zanesljivo infekcije — v nasprotju s cepljenjem proti kozam, ki ga smatramo kot brezpogojno potrebno varstveno sredstvo pri zatiranju koz. Uspeh cepjenja proti koleri se marveč javlja osobito v tem, da manj cepljenih oboli in umrje kakor pa takih, ki niso bili cepljeni. Zdi se tudi, da je bolezen pri cepljenih mnogo lažja.

Ker se ravno lahka obolenja lažje prezrejo ter tako pospešujejo razširjanje, mora tudi vsaki cepljenec strogo izpolnjevati vse predpise v obrambo kolere. Paziti ima torej na zdravstveno stanje, takoj poklicati zdravnika ter naznaniti vsak sumljiv, če tudi sebi malenkostni slučaj obolenja. Nikdo naj se ne da v zupanju na varnostni učinek cepjenja zapeljati, da bi zanemarjal preproste obrambne predpise proti koleri.

6. Ako traja po cepitvi nastopivša boleča oteklina s trajno mrzlico čez dva dni ali ako se vsled cepjenja pojavijo kaka druga bolezenska znamenja, treba je to takoj naznaniti pristojni politični oblasti, ki potem uvede potrebne poizvedbe.

Vesti iz primorskih dežel.

Junak - praporščak Josip Rutar je legel v zgodnji grob na Gorjanskem na Krasu. Dne 10. t. m. mu je pripravil sluga ležišče, da se malo odpočije, ali priletela je granata in ga ranila težko. Podlegel je ranam 16. t. m. Srečno je bil prestal boje 22. oktobra, v katerih se je posebno odlikoval, sovražna krogla mu je bila odprsnila uho, imel je iti na odpočitek, ali novi boji so ga zopet zvali v jarke, iz katerih ga je moral vrlj sluga njegov odnesti med žvižganjem topovskih izstrelkov. Pokojni Rutar, star komaj 23 let, je sin višjesodnega svetnika in goriškega deželnega poslanca Matije Rutarja. Baš je bil skončal juridične študije. Pač težek udarec za družino, katere bol tolaži zavest, da globoko sočutstvuje z njo vsakdo, ki jo pozna in ki je poznal cvetočega sina Josipa.

Ob Soči je padel pred par dnevi Borislav pl. Tomaseo, sin pokojnega dr. Lenarda Tomaseo v Splitu. Padli junak je bil jurist. Lani je padel njegov brat v Galiciji, profesor Anton pl. Tomaseo. Iz žalosti za tem sinom je legla mati v grob.

Kdo kaj vé. Andrej Carli, 97. pešpolka, 1. komp., vojna pošta 73, je pisal zadnjič 20. junija s severnega bojišča. Pozneje se ni več oglasil, pač pa se je privatno izvedelo, da je bil težko ranjen. Zanesljive vesti o njem pa ni. Kdor bo o pogrešanem kaj vedel, naj blagovoli naznaniti to njegovi sestri Ani Lukman., Slap ob Idriji na Tolminskem hišna št. 87. Primorje.

Kdo kaj ve? Anton Golob, ulica Istria št. 385 v Trstu prosi za sporočilo, kje so Karol Fabrici, Ivan Peršolja in Anton Konent iz Nבלega v Brdih, o katerih ni nobene vesti, odkar je izbruhnila vojna z Italijo.

Imenovanje ulic na Reki. Kakor smo že poročali, je reški mestni zastop izvolil odsek, ki se ima baviti z novim imenovanjem mestnih ulic ter podati mestnemu zastopu tozadevne predloge. Odsek je imel te dni sejo, v kateri je sklenil pri novem imenovanju ulic vporabiti imena znamenitih Rečanov, Ogrov, vpoštevaj pa bo v obilni meri osebe, ki se odklikujejo v sedanji svetovni vojni, in kraje, kjer se odigravajo važni dogodki. Tako na primer se bo imenovala jedna ulica Hindenburgova, druga Karpatška itd.

Dnevne vesti.

— **Cesar je prevzel protektorat** nad pomožnim skladam za vdove in sirote celokupne oborožene sile, ki se bo v bodoče imenoval »C. in kr. pomožni sklad za vojaške vdove in sirote.« Predsednika bo imenoval cesar vsakokrat za dobo 5 let.

— **Odlikovanje šefa generalnega štaba.** Cesar je podelil šefu generalnega štaba cele oborožene sile, generalnemu polkovniku Francu baronu Conradu pl. Hötendorfu, v priznanje njegovih posebnih zaslug za vojaško saniteto v vojni, zaslužno zvezdo rdečega križa z vojno dekoracijo.

— **Tisti bivši oficirji in oficirski aspirantje vojaškega stanu drugega** poziva, ki so se prostovoljno oglasili za predčasni nastop službe, je morajo po določilih njihovega črnovojniškega legitimacijskega lista nastopiti dne 6. decembra. Zaeno je vojna uprava ustanovila za te vpoklicance posebne izobraževalne tečaje za službo pri infanteriji.

— **Vpoklic letnikov 1865. do 1871.** Kakor poročajo oficijozno z Dunaja, bodo 45 do 50letni črnovojni-

niki poklicani pod orožje najbrž sredi januarja 1916.

— **47. pešpolk.** Danes priobčeno uradno poročilo z italijanskega bojišča omenja, kako hrabro se je boril vzhodno Selc 47. pešpolk. Pri tem polku služijo štajerski fantje iz okolice Maribora in nekaterih nemških krajev. Polovica je Slovencev. 47. pešpolk ima za seboj častne dni z italijanskih poljan. Pri Novari se je odkloval in v drugih taktirnih bitkah, sedaj proslavlja svoje ime zopet na italijanskem bojišču. Ta polk je bil do izbruha vojne skozi 20 let nastanjen v Gorici. Mnogokrat je manevriral po Kraški planoti in pod njo, sedaj ima priliko, pokazati, da so kraški manevri bili izborna predvaja za boje proti Italijanom.

— **Sv. Francisek Ksaverij v Savinski dolini.** Zopet smo dobili žalostno vest, da je padel na južnem bojišču iz naše župnije 29. oktobra devetnajstletni mladenič Ivan Ermenc, ki je služil pri domačem pešpolku št. 87. Zadel ga je sovražna granata; bil je na mestu mrtev. Bodi mu zemljica lahka! Pisal je en dan pred svojo smrtjo sledeče pismo: Predragi moji. Hvala za poslani denar. Oprostite, da sem tako dolgo odlagal s pisanjem. Tudi od Vas nisem dobil nobenih poročil. Ravno danes v tem prekrasem božjem danu sem se pripravil k pisanju. Zalibog, da tako krasne dneve grme sovražni in naši topovi. Človek bi oglušil od neprestanega grmenja in vriskanja granat. Tudi jaz v svojem skrivališču pohitim mnogokrat s svojimi misli in željami v prekrasno, milo mi domovino. Upanje imam v vsegamočnega, da me obvaruje grozne nevarnosti ter da se po končani naši zmagi povrnem v preljubi domači kraj k vam, predragi moji. Na lastne oči sem videl ravno kako je krogla našega topa zadelo sovražni zrakoplov naravnost v osrčje ter je strmoglavil na tla. Tako je moderna vojska, ki se vrši v zraku in na zemlji. Mnogo pozdravov Vam pošilja Vaš Ivan. — In dan na to, je bil ta ljubi pridni mladi vojak — mrtev.

— **Ranjen je bil na tirolski fronti** enoletni prostovoljec - četovodja pri nekem gorskem artiljerijskem polku Vladimir Šubic, visokošolec v Gradcu, sin ravnatelja tukajšnje obrtne šole vladnega svetnika Ivana Šubica.

— **Vesti od spodnještajerskih polkov.** Stotnik Franc Zvirn 26. domobranskega pešpolka je dobil vojaški zaslužni križec 3. razreda z vojno dekoracijo. — Pri domobranskem pešpolku št. 26, ki se sme s ponosom prštevati med najhrabrejše v armadi, je bilo doslej odklikovanih 86 častnikov in 554 mož, 112 mož je pa za odklikovanje še predlaganih. — S srebrno hrabrostno kolajno je bil odlikovan četovodja 47. pešpolka Valentin Klemenčič. Isto (malo) hrabrostno kolajno sta dobila pešca 47. pešpolka Jože Lašič iz Karol Sokol. — Duhovniški zaslužni križec 2. razreda na belo - rdečem traku je dobil vojni kurat v rezervi 47. pešpolka Beno Kobal.

— **Nbroj iskrenih pozdravov z Dunaja** pošiljamo vsem Slovincem, prijateljem in znancem, v ljubo slovensko domovino. — Franc Kobal, avto - oddelek; Janko Sušnik, pešpolk št. 17.; Alojzij Rabič, pešpolk št. 97.; Ivan Repar, pešpolk št. 40.; Anton Geč, Hau.-divis. 3. Vsi: k. k. Reservestral Nr. 16., Intern. Abt. II. Stock, Zimmer 75, Dunaj, 13. okraj.

— **Pozdravi iz tujine.** Srčne pozdrave pošiljamo vsem prijateljskim in znanim slovenskim rodbinam, želeč jim obenem vesele božične praznike in srečno novo leto. Nahajamo se v rezervni bolnišnici 4. na Dunaju. — Karel Kupak iz Brežic, prej trgovski sotrudnik v Sv. Križu pri Kostanjevici; četovodja Josip Nite iz St. Vida na Koroškem; zrakoplovec Leopold Šterban iz Trbovelj; Jurij Kate iz Slov. Bistrice; Matija Iskra iz Ilirske Bistrice; Franc Košec iz Drešnje vasi pri Celju. — Iskrene pozdrave z daljnega juga: Večeslav Bažant, c. kr. podčastnik v 1. učiteljskem topniškem zboru; Ludvik Mavčič, Josip Šinkovec, Dremelj, H. Marinc, Pirš, Ivo Preier, Franc Eberl, Stanko Kosem, vsi S. M. S. »Adria«, Pola I. Marinefeldpost.

— **Iz srbskega vojnega vjetništva** je bilo, kakor poroča »Pester Lloyd«, dosedaj osvobojenih 1200 avstrijskih vojakov. 500 se jih je nahajalo v Nišu, 700 pa v Skoplju. To število se bo v kratkem zvišalo na 1500.

— **Važno za svoje padlih ali pogrešanih vojakov.** Pri črnovojniški ekspozituri v Celju (Landsturmexpozitur in Cilli) so shranjene civilne obleke onih vojakov, ki so v začetku vojske služili ali pa odrinili k 5., 6., 7. in 8. stotnjici ali 2. nadomestni stotnjici 26. domobranskega pešpolka v Celju ali ki so bili kot črnovojniki v Celju prideljeni kake-

mu črnovojniškemu oddelku. Svoji padlih ali pogrešanih vojakov naštetih krdel, dobe pri črnovojniški ekspozituri njih civilne obleke, ako prineso od občine ali sodišča potrdilo, da so upravičeni, dotične obleke sprejeti. V potrdilu mora biti natančno navedeno vojakovo ime, pododdelek, pri katerem je bil pridelen, in po možnosti tudi, kaj da je imel seboj, ko je k vojakom odšel. Kdor pa želi, da se mu pošljejo stvari na njegove stroške po pošti na dom, mora potrdilo pridejati tudi svoj natančni naslov ter eno poštno spremnico (Postbegleitadresse).

— **Tretje vojno posojilo** so objavili pri mestnem županstvu v Novem mestu sledeči: G. Pauser Adolf 5000 K, G. Sbrizzai Maks 5000 K, g. baron Rechbach Viljem 3000 K, g. Bergmann Josip 2000 K, slav. »Bolniška blagajna gasilnega društva« 2000 kron, g. Agnitsch Andrej 1000 K, g. Barborič Karol 1000 K, g. Picek Antonija 1000 K, g. Turk Marija 1000 kron, gg. Wobner Roza 600 K, g. Wobner Alojzija 600 K, g. Slanc Ana 500 K, g. dr. Schegula Jakob 200 K, g. Božič Fr. 100 K, g. Hladnik Mar. 100 K, g. Mehora Elizabeta 100 K, Neimenovani 100 K.

— **»Rdeči križ«.** Gospoda Jožef in Ivan Krisper sta mesto okrasa na grobe na Vseh vernih duš dan darovala »Rdečemu križu« po 50 kron, skupno 100 kron.

— **Darilo.** Gospod Peter Krisch je mesto venca na krsto umrlega gospoda šolskega svetnika Friderika Žakelja daroval »Rdečemu križu« 20 kron.

— **Za Berto Kendo** so nadalje darovali in izročili gosp. podpolkovniku F. Kavčiču na Dunaju: Gospa H. Löbl, Sid, 25 K; Skodawerke A. G. 50 K; domobranski nadomestni bataljon št. 7. Rennburg 20 K; dvorni svetnik Heinz, Dunaj, 2 K; oficirji in moštvo domobranskega pešpolka št. 9. Litoměřice 84 K; nadomestni bataljon domobranskega pešpolka št. 11; Jičín, 92 K, skupaj 273 K. Prištevši že prej izkazanih 3353 K se je torej skupaj nabralo 3626 K.

— **Za Alojzija Droč,** mater desetih sinov - vojakov, so doposlali g. podpolkovniku Kavčiču na Dunaju učenci c. in kr. artiljerijske kadetne šole v Traiskirchenu 35 K 80 v. Skupaj z že prej izkazanimi 2448 K 80 v, torej 2477 K 60 v.

— **Patriotično nabiranje bakra in mesinga.** Ze spomladi se je vršilo patriotično nabiranje vojnih kovin in dosegli so se uprav sijajni uspehi. Sedaj se bo to nabiranje ponovilo in sicer po onem dijaštvu, ki je nabiralo podpise za izmenjavo mesingastih kuhinjskih možnarjev z železnimi. To pot pa se bo predvsem pobiral baker in mesing, odnosno bakrene in mesingaste posode. Zbirka je prostovoljna in je ni zamenjati z revkizicijo kuhinjske posode proti odškodnini. Patriotična dolžnost vsakogar je, da položi lahko utrpeljive predmete iz bakra ali mesinga domovini na oltar. Nabiranje se prične še ta teden.

— **Živila.** Minoli teden smo nekega dne izvedeli, da je bilo nekaj naših ministrov v Budimpešti in da so imeli tamkaj z ogrsko vlado posvetovanja o preskrbi živil. To posvetovanje in posvetovanje je bilo času jako primerno. Ne vemo sicer, kako in kaj je preskrbljeno za aprovizacijo, a gotovo je, da je draginja jako velika, dostikrat pa da tudi za drag denar tega in onega ni dobili. To je dejstvo, ki je dobilo prav krepkega izraza na glavni skupščini zveze avstrijskih industrijalcev na Dunaju. Kar se je na tem zborovanju slišalo o dobivanju živil z Ogrskega, ni ravno vzpodbudno in tolažilno. Očitno je, da bi ogrska država rada obdržala kar mogoče mnogo živil na Ogrskem samim, da bi prebivalstvo Ogrske čim manj mogoče občutilo vojno, in drugič, da bi rada za blago, prodano v Avstrijo, dobila kar največ mogoče plačila. Spominjamo se živo, kako smo morali v Avstriji uživati najslabši koruzni kruh, dočim so imeli na Ogrskem kifelčke in bele žemljčke. Spominjamo se tudi živo, kako se je na Ogrskem z maksimalnimi cenami operiralo tako, da se je naše življenje silno podražilo, a upamo, da se to ne ponovi. Avstrija in Ogrska sta sicer dve državi, a vojno vodita skupno in skupni so prav v vojnem času vsi njihovi interesi. Skupna vojna, skupni interesi — to zahteva tudi, da so razmere glede živil v obeh državah enake. To zahteva pa tudi ozir na vojevanje samo. Najširše mase prebivalstva smejo vsaj to zahtevati, da imajo zadosti hrane in po človeških cenah. Angleški vojni načrt ima znano podlago: izstradati centralni državi. Upamo, da se ta načrt ne posreči in da bomo tudi dolgi čas do prihodnje jeseni dobro prestali. Toda prvi pogoj za to je, da ne bo v enem okraju vsega preveč, v drugem pa premalo. Če se je pri zadnjem obisku naših ministrov v Budimpešti dosegla za-

gotovitev, da se bo z Ogrskega dobilo zadosti živil po primernih cenah, potem upamo, da se bomo lahko še smejali angleškemu načrtu o izstradanju centralnih držav.

— **Vpokojenci** so v sedanjih tridih časih reveži vseh revežev. Seveda ne mislimo na vpokojence, ki so časih nosili zlate ovratnike, nego na tiste male ljudi, ki so že v mirnih časih s svojimi malimi pokojninami komaj izhajali. Odkar je vojna, občutijo ravno ti vpokojenci draginjo najhuje. Kako naj izhajajo ti ljudje s tako malimi pokojninami pri takih cenah vseh potrebščin. Če kdo, za služijo ravno ti ljudje, da se jim pomore. To bi se tudi lahko zgodilo in sicer bi se jim lahko pomagalo iz penzijskega zaklada. V penzijskem zakladu je denar, ki so ga vpokojenci sami vplačali, ta denar je pravzaprav last vpokojencev in ima izključno namen, omogočati vpokojencem primerno izhajanje. Lahko bi se torej ukrenilo, da bi se dala vpokojencem iz njihovega lastnega zaklada kaka podpora. Ti ljudje, zlasti če imajo otroke, zdaj ne morejo ne živeti, ne umreti. Penzijski zaklad bi te podpore lahko utrpel, siromakom pa bi bilo v njihovi veliki sili vendar vsaj nekoliko pomagano.

— **Spekulacija z vrednostnimi papirji.** Vlada je izdala ostro posvarilo zaradi neopravičenega poganjanja kurzov različnih vrednostnih papirjev in pozivlja posredovalnice za nakup in prodajo vrednostnih papirjev, naj svoje klijente svari pred ponudbami spekulativnega značaja.

— **Cesarska naredba o zavarovalnih pogodbah.** Ze l. 1907. je vlada predložila gospodski zbornici zakonski načrt o zavarovalnih pogodbah. Sedanje določbe splošnega državljankega zakonika že davno ne zadostujejo. Doslej so vsebinsko zavarovalnih pogodb kar zavarovalnice določale in kdor se je hotel zavarovati, se je moral dotičnim določilom podvreči. Z ozirom na potrebe sedanjege časa je izšla cesarska naredba, s katero se določajo uredbe, ki bodo na korist zavarovancem.

— **Naš znani klavirski virtuoz,** gospod Anton Trost, bivši učitelj »Glasbene Matic«, je dne 7. novembra sodeloval pri koncertu dunajskega koncertnega društva v veliki dvorani »Koncerthausa«. Predvajal je Chopinov E-mol koncert in dosegljivo popoln umetniški uspeh. Nabito polna dvorana mu je navdušeno plaskala v zahvalo za krasen umetniški užitek. V priznanje mu je bil poklonjen lovorjev venec. »Wiener Tagblatt« n. pr. omenja, da je podal dokaze visoke tehnike in muzikalnega okusa. Zelo laskavo oceno je priobčila tudi »Neue Freie Presse«, ki omenja, da je pri predvajanju dokazal popolno umevanje poleg sijajne tehnike in da je žel splošno, živahno priznanje. Kdor pozna razmere, ve, kolike so zahteve, ki jih stavi dunajska publika do umetnika in zato mu čestitamo k tako krasnemu uspehu.

— **Občni zbor trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani** se je vršil snoč ob 9. v magistratni dvorani. Predsednik gospod Alojzij Lilleg otvoril občni zbor ter imenuje za zapisnikarja g. Ivana Volk a in pozdravi zastopnika oblasti mag. komisarja g. dr. Bresskvarja. Za overovatelja zapisnika imenuje gg. Šetinca in Kovarča. — Razen že leta 1914 umrlih članov so umrli ali padli na bojišču še ti-le člani: Berdnik Maks, knjižgovodja; Cvetko Josip, trgovski pomočnik v Ljubljani; Sušnik Josip, trgovec v Kranju; Wolf Sigmund, poslovođa v Celovcu; Petričič Vaso, častni član, vitez Franjožefovega reda, častni meščan ljubljanski itd.; Souvan Ferdinand, častni član, veletrgovec in veleposelnik (njegov sin je v svojem in v imenu sorodnikov podaril društvu 1000 K); Armič Aleksander, trg. potnik v Ljubljani; Božnar Andrej, poslovođa v Ljubljani; Eričan Emil, Josip, trgovec v Celju; Nagy Štefan, trgovec v Ljubljani; Makersih Josip, trgovec v Celju; Presslauer Maks, trgovec v Beljaku; Roos Edmund, trg. zastopnik v Krnju; Schluet Josip, trg. zastopnik v Gradcu. Društveno premoženje izkazuje v bolniško zavarovalnem oddelku 81.730 K 46 v. v podpornem oddelku 141.336 K 92 v. J. Terčkova zapuščina znaša 47.314 K 79 v. Vsled kurznih izgub v znesku 2309 K 40 v in izostanka članarine 584 K v vojaško službo vpoklicanih 49 rednih članov znaša primanjkljaj proti letu 1913 preteklo leto 612 K 80 v. Račune so pregledali in našli v redu računski pregledovalci, v katerih imenu poroča g. Anton Škof. Odobri se nadalje podpora v znesku 700 K. 14 članom društva ter se določi za bodoče leto 5 mesečnih podpor po 60 K. Na predlog g. Kovarča se im-

voljo za preglednike računov gg. Kmet Iv., Kostevc Iv. in Skof Anton, za njihova namestnika pa gg. Sekula Josip in Škerbinc Silvester. Končno naznani društveni predsednik, da je ravnateljstvo podpisalo 35.000 K vojnega posojila in sicer 5000 K pri Kreditni banki in 30.000 K iz Trčkove zapuščine pri sodišču, nakar zaključni občni zbor z zahvalo za udeležbo.

— Povalno priznanje je izrekel kranjski deželni šolski svet nadučitelju Ivanu Pirnatu v Mokronogu, ker je napravil in uredil šolski vrt in ker šola izkazuje jako zadovoljiv splošen uspeh, in učiteljici na tej šoli Rozii Randl za njene jako dobre uspehe v šoli.

— Slovenski strokovni koledar, ki ga izdava v Trstu zvezi poštini in železničarskih uslužbencev, izide koncem novembra. Ta strokovni koledar bo imel zelo interesantno vsebino. Posebno važna bo za marsikoga v tem času objava odredbe domobranskega ministrstva, ki določa pokojnino invalidov, vdov in sirot ter vseh onih, ki so bili vzdrževani od pokojnega. Nadalje bo koledar vseboval hitrega računarja ter zanimivo kroniko svetovne vojne, med drugim vojne napovedi in razvitek vojnih dogodkov. Čisti dobiček tega koledarja, katerega glavno zalogo bo imela knjigarna J. Štoka v Trstu, ulica Molin piccolo št. 19, je namenjen za podpore vdovam in sirotam za domovino padlih članov - železniških in poštinskih uslužbencev.

— Vojaški konji na posodo za dokončanje jesenskih poljskih del. C. in kr. vojno ministrstvo je odredilo, da se smejo do 10. decembra t. l. v pomoč poljedelstvu prepustiti delavske moči, kakor tudi konji zlasti za dokončanje jesenske posevke in sicer iz stalnih vojaških konjskih bolnic oni okrevajoči konji, ki se za taka dela lahko uporabljajo brez nevarnosti za njih zdravje. Ti izposojeni konji izstopijo za ta čas iz vojaške oskrbe. Pri tem se je opozorilo prej omenjene konjske bolnice, da morajo skrbno paziti na to, da se okuženje ne raznese. Tudi se je odredilo, da smejo nadomestne baterije za to dobo do 25% svojih konj dati v navedeno svrhu na posodo. Izposojati pa se smejo ti konji samo na tako oddaljenosti, da jih je mogoče v slučaju potrebe tekom 48 ur pozvati nazaj.

— Opozoritev radi petroleja. Občinstvo se opozarja, da se prodaja petrolej 1 l a 64 v mestni vojni prodajalni na Turjaškem trgu, samo še ta teden, ker pride potem na prodeji mast, fižol in ješprenj.

— Nesreča na železnici. Ko je včeraj jutraj šel bolniški vlak za garnizijsko bolnišnico po progi dolenske železnice, sta skočila zadnja dva voza iz tira na nekem ogibalšču, sta se nagnila in zadela brzojavni drog. Vsled močnega nagnenja se je zlomila os predzadnjega voza in sprednji del voza se je zlomil. K sreči v teh dveh vozovih ni bilo nobenega človeka. Prometno oviro so odstranili že dopoldne.

— Umrla je gospa Franja Anderwald, roj. Straus, soproga g. Rudolfa Anderwalda brivskega mojstra v Celju.

† Poldetu Ažmanu v spomin. Zdi se, da je naša domovina premajhna, da bi dala mesta vsem svojim sinovom, ki legajo k zadnjemu počitku. Onstran državnih mej, ob Dnjestru začenjajo pomniki naravnega poguma in zvestobe slovenskih sinov, po vseh galiških ravninah jih slediš in v gozdnih Karpatih služijo ti kot kazipoti. In ne samo mrzla severna zemlja, tudi srbska Mačva je vsesavala njih kri in v mirnem Sremlu so odnašale megle njih zadnje vzdihne. Kar pa jih je pustila tujina, so se vrnili domov, da branijo svojo lastno zemljo, svoj dom. V čisti vodi Soče si izpirajo svoje rane in po skalnih nje bregovih jenjavajo biti srca v ljubezni do domače grude. V vrste teh tihih junakov je tudi vstopil, ne kot prvi in ne kot zadnji, Poldet Ažman, rezervni praporščak, prej učitelj v Sodražici, rodom iz Kranja. Dolgo časa se je ogibala smrt tega mesta na sivi skali, toda sedaj je začela tudi tu izbirati svoje izvoljence. Izmed dobrih izbira najboljše. Če je v dr. Levičniku izgubil Kranj dobrega zdravnika, če je z dr. Jankom Šavnikom izgubil najboljši Sokol in narodni delavec, je umrl s Poldetom Ažmanom eden izmed najpoštenjših in najznačajnejših fantov. Ni bil ne organizator, ne politik — bil je učitelj, učitelj - značaj, ki ni nikdar zatajil svojega naprednega prepričanja. Nikjer se ni silil v ospredje, toda kamor so ga postavili, je izpolnil svoje mesto. Pred leti je pač največ žrtvoval moči za godbeni klub Sloga. Toda, če pogledaš tudi v zgodovino drugih kranjskih društev, najdeš delavca Poldeta povsod, v Sokolu, čitalnici, požarni brambi in godbenem društvu. Če Te bodo že vsi težko pogrešali, koliko težje Te bo-

mo še mi, Tvoji prijatelji. Razposajena in vesela je bila Tvoja duša, ker srečnega si se počutil v svojem kraju med svojimi ljudmi. Koliko veselih ur smo preživel v Stražišču — danes pa puščaš tam mlado vdovo in komaj par mesecev staro hčerko. Kam si šel, Poldet? Kje je Tvoj veseli glas? — Ni Te! Le bleđa luna, ki se je tolikrat smejala izza Šmarjetne gore našim razposajenim pesmicam in burkam, obseva kup sveže zemlje in ne more razumeti, zakaj si postal tako miren. Ne zbude Te niti naše solze, niti zamolki strehi topov, ki jih večerna sapa donša čez škofjeloške hribe tja do sedanjega Tvojega doma.

Izkaz dohodkov in izdatkov „Dobrodelnega koncerta v Litiji“ dne 13. t. m.: Dohodki: 1. Vstopnina: 561 K; 2.) šator: 588 K; skupaj: 1149 K. Stroški: 1.) Režija in gratifikacije: 92 K 14 v; 2.) prodajni predmeti za šator (med istimi za vino v buteljkah in dac: 233 K 11 v); 385 K 85 v; skupaj: 477 K 99 v. Čisti dobiček: 671 K 69 v. Dobe: 1.) Rdeči križ v Litiji: 217 K 23 v; 2.) Fond za ljubljanski zavod za vojake, oslepele in vojski: 217 K 23 v; 3.) Okrepčevalnica v Postojni: 237 K 23 v. (Namenovani je daroval 20 K izrecno za to okrepčevalnico.) Zlasti je treba omeniti vstopnine, in to znesek 100 K litijske predilnice, po 50 K g. ravnateljja Preissa in g. tovarnarja Knafliča, 20 K č. g. župnika Brezovčarja itd. Ravnateljstvo livarnice (Blei- und Silberhütte) je prepustilo celo noč brezplačno električno razsvetljavo vseh prostora in ceste, poveljnik črnovojniške stotnije, g. nadporočnik Debevec, pa je dal vojake-delavce za dekoracijska dela na razpolago. Vsem, ki so kakorkoli pripomogli k tako lepemu uspehu, zlasti čast. gospem: Mili Svetčevi, Spendetevi, Steinerjevi in Turkovi za njihov neumorni trud in krasen uspeh v šatoru, gg. učitelju glasbe Komelu, igralcu na gosli S. Berliču, pisatelju Rado Murniku, pevovodji P. Jerebu in pevskemu društvu „Lipa“ ter „Sramel-tercetu“ itd. bodi v imenu dobre stvari javna zahvala. Račun je pri c. kr. glavarstvu vsakomur v pogled. — Litija, 22. novembra 1915. — Nadoficijal Spende, aranžer.

V potok je padel, ko je šel domov, 57letni zidar Fran. Ajdovec iz Kamnika. Potok je bil narastel in Ajdovec ni mogel iz njega. Našli so vtopljenega.

V Krškem se je bil splašil konj v nedeljo dopoldne na glavnem trgu baš ko so ljudje šli od maše. Konj, last pekovskega mojstra Jermana, je bil vprežen v koleselj. Čevljar Zalokar iz Vidma se ni mogel pravočasno izogniti, konj ga je vrgl na tla in povozil. Zalokarja so težko ranjenega prepeljali v vojaško bolnišnico v Krškem.

Na tujt stroške! C. kr. namestništvo za Češko je preklicalo z dopisom z dne 20. oktobra 1915, št. 284.134 leta 1880. v Rudolfovicah, okraj Semil rojenega in tjakaj pristojnega pekovskega pomočnika Ivana Sida, kateri se klati brezposelno po svetu ter izvablja pri raznih županstvih na račun svoje domovne občine denarne podpore. Županstva se opozarjajo, da navedencu, ako ni izredno potreben, od sedaj naprej ne dajo nobenih podpor več, temveč naj se z njim, če so dani potrebni predpogoji, postopa po vlačugarskem zakonu.

Iz Celja. Kakor smo že poročali, je dobilo mesto Celje revizijsko pravico za mleko, jajca in krompir v celjskem okrajnem glavarstvu. To je tako razumeti, da se živila ne smejo brez dovoljenja celjskega okrajnega glavarstva razun za vojaštvo izvažati. V celjskem okrajnem glavarstvu je pa promet prost. Določile so se sledeče cene: za 16 komadov jajc 2 K, mleko na domu 26 v, v mestu 28 do 30 v, za krompir na najbližji železniški postaji ali v Celju 12 K. Cene so se določile na nekem zaupnem posvetovanju zastopnikov spodnještajerskih mest v Mariboru; če se bode pa dalo jajca in mleko po teh cenah v Celju v zadostni meri dobivati, je vprašljivo. Mlekarje pravijo, da lahko mleko izven mesta prodajo po 32 do 36 v in jim ga ni treba niti v mesto voziti. Zato bo treba na vsak način dobitvanje mleka za Celje in okolice organizirati.

Na deželni kmetijski šoli v Šent Jurju ob Južni železnici se v tem šolskem letu vsled končnega odloka deželnega odbora ne bode začelo s poukom, ker ostanejo prostori še nadalje na razpolago Rdučemu križu za vojaške rekonvalescente.

Tatvine za ljubimca. Italijanski državljani Capellari je interniran, njegova ljubica Josipina Pillich, ki je doma blizu Vidma na Laškem, služi pa v Celju za hišino, ga tudi v teh hudih časih ni zapustila. Kradla je v

Celju denar, zlatino in druge stvari in podpirala interniranega ljubimca. Velik del ukradenih stvari so našli v neki drvarnici, tako dva bankovca po sto kron, briljantne uhane in druge stvari. Svoji gospodinjji Josipini Kupki je ukradla denarja in zlatin za 423 K, neki Elizi Fornari raznih stvari v vrednosti 395 K in celo neki kuharici 20 K.

Drobne novice s Štajerskega. V Pektu je namesto umrlega Baumanna izvoljen za župana Karol Sima. — Iz Maribora. Ravnatelj deželnega ženskega učiteljskega Franc Frisch je pomaknjen v šesti činovni razred. — Med Mariborom in Celovcem sta vpeljana dva nova vlaka: iz Maribora je odhod ob 6. uri 20 minut jutraj in dohod v Celovec ob 9. uri 39 minut dopoldne; iz Celovca odhod ob 2. uri 40 minut popoldne in dohod v Maribor ob 6. uri 21 minut zvečer; ta vlak ima potem lepo zvezo z Gradcem in Pragerskim.

Odbor »Podpornega društva za slovenske visokošolce v Pragi« za leto 1915./16. je sestavljen takole: Predsednik: Ivan Arh, c. kr. dvorni svetnik; podpredsednik: dr. Bohuslav Franta, nadvetnik deželnega odbora in državni poslanec; blagajnik: dr. Karol Šebesta, odvetnik; tajnika: Josip Škerbinšek, c. kr. gimnazijski profesor, in dr. Fran Heric, c. kr. vseuč. bibliotekar; odbornik: dr. Ivan Žmavc, c. kr. vseuč. bibliotekar; namestnika odbornikov: dr. Karol Chodounský, c. kr. dvorni svetnik, in Jan Vladimír Hráský, c. kr. dvorni svetnik; revizorja: dr. Peter C. Nešy, odvetnik, in Jos. Valenta, stavbni svetnik deželnega odbora; namestnik revizorjev: Jaroslav Houdek, c. kr. stotnik. — Društvo je zgubilo zaradi vojnih dogodkov mnogo članov in dobrotnikov; skrčilo se je seveda tudi število prisilcev. Na večjo draginjo se odbor pri podporah ni mogel ozirati, ker je bilo dohodkov premalo. Društveno premoženje se sicer ni zmanjšalo, pa za bodočnost se bojimo, če ne bo darežljivost slovenskega občinstva prav izdatna; kajti na začetku novega društvenega leta je toliko prisilcev, kakor jih je bilo lani, splošne gospodarske razmere so pa slabše nego pred letom. Odbor nujno prosi pomoči, da ne bodo revni slovenski dijaki v Pragi še bolj stradali nego v minulem šolskem letu. Darove sprejema za društvo gosp. dr. Karol Šebesta, advokat v Pragi, Spálena ulica 9.

Kino „Ideal“. Velikanski uspeh Bernhard Kellermannovega romana „Predor“. Včeraj se je prvič predvajal. Brezdvoma mora pravična kritika priznati, da bi se ta roman ne dal bolje kinematografirati. Pred vsem gre tu zahvala tvornici in režiserjem, ki so vse le mogoče kinotehnične naprave porabili. Posebno velike težkoče so napravile množine delavcev in pa velikanske množine materiala, katere je pa tvornica premagala in na ta način ustvarila delo, ki bo težko našlo boljše izpeljavo. Izvrstne so tudi psihološke scene, n. pr. nadvse srečen zakon Allana, ki ga pa uničijo delavske mase po oni grozoviti katastrofi v predoru, več sto kilometrov od vhoda. Kakor pri vseh učinkovitostih „Union Vitoscope“ družbe, ni treba posebno poudarjati igranje glavnih junakov. To pravcato umetniško delo se bo predvajalo še od danes, srede, do sobote 27. novembra. — Predvajanje traja eno in trideset ur in so vsled tega predstave ob pol 4., 5 1/4., 7. in trideset na 9. Otvoritev blagajne ob 2. popoldne.

Zvita goljufica. Minuli teden je v Šolskem drevoredu nek gospod nakupil precej mesnine, jo plačal in pustil pri mesarju, češ, bode že prišla ponjo njegova žena. Kmalu po odhodu pride k stojnici neka ženska ter zahteva ono mesnino, ki jo je preje kupil njen mož, kar ji je mesar tudi takoj izročil. Ko je gospod pozneje prišel nazaj in poprašal, če je njegova žena mesnino že vzela, je mesar to seveda potrdil in s tem je bila zadeva dotlej končana. Ne pa pozneje. Ko je namreč gospod prišel domov, ni našel mesnine in žena o stvari sploh ni nič vedela. Šel je nazaj in mesarju to povedal, nakar mu je ta denar povrnil. Dotična ženska je celo kupčijo opazovala in poslušala ter po kupčevem odhodu priliko porabila in se na ta način z mesom prav dobro aprovizirala. Vsota je bila taka, da bode moral mesar par dni mesnino sekati zastojni, odnosno za goljufičin želoček.

Volneni plaid, katerega je v torek v prodajalni špeha »Gospodarske Zveze« neka gospodična zgubila, in katerega je po izjavi mesarskega pomočnika neka ženska pobrala in odnesla, naj prinese nazaj v prodajalno, sicer bo imela sitnosti.

24 K je izgubila neka reva, ki stanuje v Kolizeju, vrata 29, pritličje, in sicer včeraj zvečer okoli 7. ure na

poti od frančiškanskega mostu do hinematografa »Ideal«. V zeleni torbici je imela bankovce za 20 K in za 4 K drobiža. Kdor je našel, naj vrne revni denar.

Razne stvari.

• Ogrski črnovojniški letnikov 1873 do 1897 so klicani na dan 6. decembra pod orožje.

• Trdnjavo Novo - Georgjevsk so prekrstili Nemci na staro poljsko ime Modlin.

• V Sofijo je prispela v soboto sanitetna misija Malteškega viteškega reda.

• Sultan je odlikoval bolgarskega prestolonaslednika Borisa, princa Kirila in generalisima Žekova z zlato Liakat - kolajno.

• Srednješolci v Bosni in Hercegovini morajo odslej tudi izven šole nositi posebne čepice, oziroma fese, po katerih se spozna, kateri zavod obiskujejo.

• Lakota v Petrogradu. Chvostov je sprejel namestnika petrogradskega župana, ki mu je poročal, da stoji Petrograd zaradi pomanjkanja mesa in drugih živil neposredno pred lakoto.

• Češka napredna (realistična) stranka. Kakor poročajo »Lidové Noviny«, ni imela češka napredna stranka že od lanskega oktobra nobenega sestanka več in je smatrati, da je stranka sploh prenehala.

• 10.000 K je prispeval nemški državni kancler iz nemških državnih sredstev za v bedi se nahajajoče Nemce v Galiciji. V to svrhu se je nabralo na Nemškem dosedaj 165.000 mark.

• Požar palače Bonmarché v Parizu. V postranskem poslopju trgovske palače Bonmarché, v Parizu, v katerem se nahaja velika vojaška bolnica je izbruhnil v ponedeljek velik požar. Ranjence so rešili.

• Nemška ura. Neki chilenski list primerja nemško armado precizno idočim uri, ki pa se razločuje od drugih ur v tem, da njena karakteristična lastnost ni tiktaka, temveč taktika.

• Japonski naddreadnought. Rotterdamski listi poročajo, da so spuštih v ladjedelnici v Yokosuku na Japonskem v morje japonski naddreadnought »Jamagiro«. Ladja ima 30.600 ton ter vozi s hitrostjo 22 vozlov. Oborožena je z 12 topovi kalibra 14 colov.

• Konferenca glede vojnih vjetnikov. Delegati »Rdečega križa« za Avstrijo in Ogrsko pri konferenci glede vojnih vjetnikov baron Spiegelfeld, grof Apponyi in dvorni svetnik Farkas so dospeli 18. nov. v Stokholm. Delegete je sprejel kralj in princ Maks badenski, ki kažeta najgloblji interes za konferenco.

• Težkoče španske vojaške reforme. »Temps« poroča iz Madrida: Razpravljanje o vojaški reformi, ki jo je predložil vojni minister, poteka prav počasi. Odpor proti vladi se večja. Ministrski predsednik Dato je izjavil, da je nameravana vojaška reforma in znižanje starostne meje kabinetno vprašanje.

• Posestvo se dobi v dar. V Švici je 77.000 do 80.000 štirjaških metrov obsežno, za sadjerejo in sekanje mramorja dobro in baje 300.000 mark vredno posestvo, ki je rodbine Krusewiiz v Idaheimu pri Gothi daruje tistemu, ki plača nemškemu Rdečemu križu 20.000 mark, turškemu pa 10.000. Če je posestvo res kaj vredno, se bodo ljudje kar trgali zanje.

• Kitajski delavci v Rusiji. »Köln. Ztg.« poroča iz Kodanja: Glasom neke petrogradske brzojavke se ruska vlada živahno trudi pospešiti priseljevanje kitajskih delavcev v Rusijo, da jih porabi v rudokopih in industrijskih obratih. Odpravila je že več odločb, ki preprečujejo priseljevanje. Ena sama delavska posredovalnica v Charbinu je tekem enega meseca spravila 80.000 Kitajcev v vzhodnoruske rudokope.

• Opojne pijače na Angleškem. »Rotterdamsche Courant« poroča, da je bila včeraj izdana nova naredba glede točenja opojnih pijač v okolišju Londona. Lokali, ki imajo dovoljenje točiti opojne pijače, smejo biti odprti ob delavnihih samo od 12. opoldne do pol 3. popoldne in od pol 7. zvečer do pol 10. ponoči, ob nedeľjah od 1. do 3. popoldne in od 6. do 9. zvečer. V klubih se smejo samo te ure točiti alkoholne pijače.

• Kraljica v kinematografu. Romunska kraljica je spsala že več knjig, zdaj pa je šla med tiste pisateljice, ki sestavljajo drame za kinematografe. Sestavila je kinematografsko dramo iz romunskega življenja. Mlad kmečki fant je zaljubljen v bogato dekle, izpodrine ga pa še bogatejši tekmeč. Fant ubije tekmeč in pride v ječo, dekle pa gre v samostan. Nova pa je ta snov, jako nova!

• Dobitek Ogrske. Dunajski »Fremdenblatt«, glasilo ministrstva zunanjih del, je priobčil uvodnik, v katerem razpravlja o velikih dobičkih, ki jih je napravila Ogrska s svojimi kmetijskimi pridelki in z živino. V članku je rečeno: Ogrski kmetovalci so mogli svojo jako dobro žetev in svojo mnogoštevilno živino po fantazijskih cenah prodati in so preogromni skupiček dobili takoj v gotovini izplačan. Vloge pri velikih denarnih zavodih so postala povsem nenormalno velike.

• Oj ti liferantje! Pred izjemnim sodiščem na Dunaju se je včeraj začela kazenska obravnava proti Siegfriedu Schicku, zastopniku avtomobilske trvdke Benz & Co., Maksu Lonserrju, ravnatelju te trvdke, odvetniku dr. Arturju Nossalu, pravnemu zastopniku te trvdke, proti lastnikoma komisijske trvdke Fuch & Co. Simonu in Leonu Fuchu ter proti komptoristoma Wagnerju in Wawidowiegju. Obtoženi so, da so pri datjatlva za armadno avtomobilstvo goljufali na rafiniran način; nekateri izmed njih so tudi obtoženi udeležbe pri zlorabi uradne oblasti. Obravnava je tajna.

• Kosovo polje. Po stoletjih postaja Kosovo polje zopet prizorišče svetovnih dogodkov. Kosovo polje je nevelika ravnina razprostirajoča se ob bregovih reke Sitnice, zapadnega pritoka srbske Morave. Zastrazeno je to polje na severu od Kopaonik planine, na vzhodu in jugovzhodu od Sarplanine, na zapadu in jugozapadu pa se dvigajo visoke albanske gore. Ravnina je kakih 50 km dolga in 5 do 20 km široka, na jugu jo zapira soteska Kačanik. Kosovo polje je rodovitno, toda bilo je za turških časov popolnoma zanemarjeno. Glavni mesti tega ozemlja ste Mitrovica in Priština, prva politično, druga trgovsko središče. Mitrovica je zvezana z železnico s Skopljem in tako tudi s Solunom. Iz Prištine drži glavna cesta ob Ibaru proti severu na Kraljevo, proti jugozapadu čez Prizren v Albanijo. — Pod poveljstvom carja Lazarja se je bila na Kosovem dne 15. junija 1389. bitka Srbov proti Turkom sultana Murata I. Lazar in Murat sta obležala na bojišču, na bojišču pa je obležala tudi slava in samostojnost srbskega carstva. Na Kosovem polju raste mala rdeča cvetka, ki je ne najdeš nikjer drugje. Srbska narodna pesem pravi, da je vzkliela iz krvi padli junakov.

Darila.

Izkaz daril, ki so došla od 1. do 31. oktobra nabalrnični daril v naravi pri c. kr. deželni vladi.

Iz Ljubljane: Gospa stotnika Steimetz 18 obvez; trvdka M. Ranth 1 srajco, 1 spodnje hlače; Nemenovan 1000 cigaret; gospa Relly dr. Högljerjeva, nabava iz neke zbirke v kazini 29 spodnjih hlač, 1 opasnico, 2 sneženi čepici, 5 volnenih jopic, 17 parov žilgolecev, 2 para rokavic, 3 pare dokolenic, 218 parov nogavic; mestna slovenska deklška šola 6 blazin; deklška šola v Lichenturnovem zavodu 35 parov nogavic; mestna deklška šola 3 pare nogavic, 8 blazin; šivalna soba nemške gimnazije 95 srajc, 66 spodnjih hlač; nemško društvo 200 šalov, 400 parov nogavic.

Iz ven Ljubljane: Gospod Ivan Slivnik v Podhamu pri Lescah, 1 zaboj jabolj; gospejno pomožno društvo »Rdečega križa« pri Zidanem mostu 6 srajc, 12 spodnjih hlač, 28 opasnici, 18 šalov, 12 parov palčnikov, 24 parov dokolenic; deklška šola v Kranju 3 pare palčnikov, 13 parov nogavic; šolsko vodstvo v Št. Vidu pri Ljubljani 9 spodnjih hlač, 10 spodnjih jopic, 141 parov čevljarc, 64 rokcev; šolsko vodstvo na Slapu pri Vipavi 19 srajc.

Upravništvu naših listov so poslali:

Za »Rdeči križ«: Mesto venca pokojnemu lekarnarju Ph. Mr. Jurju Husu i. s.; Gremij kranjskih lekarnarjev 20 K in lekarnar Rihard Sušnik 20 kron. Skupaj 40 kron.

Za Ciril - Metodovo družbo: »Z Puhkove zidance« v Črnomlju 5 K in Anton Klun iz Gorice 10 K, v trajni spomin prerano umrlega prijatelja, vrlega rojaka Antona Poljšaka iz Žapuž na Vipavskem. Skupaj 15 K.

Za božičnico našim hrabrim vojakom: Anton Klun iz Gorice 10 K, v trajni spomin prerano umrlega prijatelja, vrlega rojaka Antona Poljšaka iz Žapuž na Vipavskem.

Za bednega slovenskega pisatelja: »Dar nekaterih dam in gospodov iz Novega mesta« 57 kron.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnica in tisk »Narodne tiskarne«.

Stare bolečine se povračajo, ako se vreme preobrne, zakaj telo je pogosto jako občutno za premene temperature. Za hitro odstranjenje takih bolečin v udih in telesu priporočamo Fellerjev rastlinski esenčni fluid z zn. »Elzafluid«. 12 steklenic pošlje franko za 6 K lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 238 (Hrvaško). Mi priporočamo, da imate to dobro, bolečine tolažeče sredstvo, ki ga odreja mnogi zdravniki, vedno v hiši, da ga imate, kadar treba, pri roki. Voljno odvajalno sredstvo, ki jači želodec, so Fellerjeve »Elzakroglice«. 6 škatlic franko 4 K 30 v. (s)

Kdor Odol rabi dosledno vsak dan, po naših današnjih znanostih kar najbolje neguje zobe in usta.

Cena velik steklenic kron 2.--, mali steklenic kron 1-20.

Iskreno se je obneslo na vsake v vsaki in spleh na vsakega kot najbolje
bol oblažajoče mazanje
pri prehladu, reumatizmu, gihu, infuziji, prsi, vratni in bolesti v hrbtu
Dr. Richter-je
Sidro-Liniment, kapsid
Naden ostilo za Sidro-Pain-Expeller.
Steklenica kron. — 80, 1-40, 2-
Dobiva se v lekarnah ali direktno
v Dr. Richter-je lekarni
„Pri zlatem lovu“
Praga, I., Elizabetna cesta 5.
Dnevno razpošiljanje.

NERIL
Ljubljana
Dunajska cesta št. 12

+
Globoko potrjim srcem javljam v svojem imenu kakor tudi v imenu svojih otrok Rudolfa in Silve vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem predušno vest, da je naša predobra soproga ozir. mamica, gospa
Franja Anderwald roj. Strauss
po dolgi, zelo mučni bolezni vdana v voljo božjo danes zjutraj ob 2. uri za vedno zatimila svoje trudne zemске oči.
Pogreb nepozabne rajnice se vrši v četrtek dne 25. novembra ob pol 3. uri popoldno iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališču k Sv. Križu.
Sv. maše zadušnice se bodo brale v Ljubljani in v Celju.
Preblago rajnico priporočam v pobožen spomin.
Ljubljana-Celje, dne 23. nov. 1915.
Rudolf Anderwald,
brivski mojster, soprog.

Lepa dvonadstropna VILA
z velikim vrtom v Ljubljani, se ugodno prodaja.
Kie, pove uprav. »Slov. Naroda«.

500 kron!
Vam plačam, ako Vaša kurja očesa, bradavice, obtiščane v 3 dneh brez bolečin ne izginejo s korenino vred z **Ria balzamom**. Lonček z garancijskim pismom 1 K, 3 lončki K 2-50, 6 lončkov K 4-50. **Kemany, Košice (Kassa) i Postfach 12/22, Ogrske.**

Uvoz kave in čaja
Josip Smrkovsky,
Praga,
Samo na debelo.

Kupi se takoj
po najvišji ceni, — vsako množino
jesenovega lesa
Ia, bočisi okrogel (še stoječ) ali deske.
Orehovega lesa
I, II, III. vrste, vsake mere,
Domačega, kostanjevega lesa
vsake vrste. — **Sprejmejo se zastopniki.**
Pismene ali ustmene ponudbe, prsto vagon, je pošiljati trdkri:
J. Pogačnik,
Ljubljana, Marije Terezije c. 13 (Kofizej).

Najboljša in najzdravejša
barva za lase in brado
je dr. Drallea „**NERIL**“, ki daje sivim in pordečelim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri
Štefan Strmoli
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
Lasje kite, podlage in mrežice vseh vrst; gledališčne in toaletne potrebščine itd.

Išče se priključno ležalo, meblirana, popolnoma separirana
mala sobica
Ponudbe s ceno takoj na upr. »Slov. Naroda „mala sobica/3056“.

ZELOČNA TINKTURA RAZPOŠILJA
lekarnarja **PICCOLI**ja v Ljubljani
Izrepta ležalo, posteljske stvari in prebravo ter odprje telesa.
PO POVZETJU
1 steklenica 20 viz.

Kontoristka
samostojna moč, 3063
se sprejme takoj ali pozneje,
po dogovoru. Istotam se sprejme tudi **učenec**
poštenih staršev, s prim. šol. naobrazbo.
F. S. ŠKRABAR, Višnjagora.

Adrija
drogerija in fotomanufaktura
Ljubljana, Selenburgova ul. 5
priporočila veliko zalogo
desinfekcijskih preparatov kakor: Lysol, Lysoform, Kreolin, Formalin, Formalinove pastilje, karbolova kislina, karbolovo apno.
Potrebščine za postrežbo bolnikov in ranjencev, obvoz in gumastega blaga, konjaka, ruma in čaja.
feroform. Fichtinia. Perolin.

Gonoktein.
Najnovije, izkušeno sredstvo proti akutnemu in kroničnemu kapavcu (triperiju), belemu toku, cystidi, črvesnemu in mehurnemu katarju i. t. d.
Brez vzbujavanja! O Gonokteinu piše Zentralblatt für gesamte Gynaikologie und Geburtshilfe, Band I, Heft 4, stran 127.
Capsulae antigonorri. Tanno-Kawa Bismuthi comp. ali Gonoktein vsebuje črslavine raznih trav (Uvaursi, Rheum-palmatum, Erythraea centaurei, Menyanthes trifol.) Kakor tudi smole Kawa-Kawa, Kubeba kiselinu, Cubebin, mali kvantum Bismutha.
Črslavna kislina je v preparatu kemično spojena, (način tega kemičnega spajanja je tajnost proizvajalčeva) tako da se v želodcu ne spaja z beljakom, a v tenkem črevu se ne izločuje žolčna kislina, marveč deluje na sluznico uruginalnega trakta, kjer se gode take spremembe na stenah žil, da nastanejo za lenkocite nepuščne; s tem se ublažuje sekrecija tkani in zmanjšuje se gnojno iztekanje kapavca.
Izginja tudi neugodno žgetanje pri vodi kakor tudi ponehava prisiljena voda (Harnrang) in pomaga uničevati Gonokoke.
Draženje ledvic, škodljivo delovanje na sluznico prebavnega trakta ne pokaže se pri rabi tega zdravila. Tudi v kroničnih slučajih je konstatirano njegovo dobro delovanje. Relativno je ceno sredstvo, tudi za siromake.
Lamers (Amsterdam.)
Dobi se v vseh večjih lekarnah.
Škatljica K 5.—
Zahtevajte literaturo in prospekt.
Ljubljana: **Lekarna Trakozy,**
Zagreb: **Lekarna „Salvator“, S. Mittelbach, Jelencjev trg.**
Proizvaja: Farmakološko-kemični laboratorij „**NERA**“ Praga-Vrbovice 552.
Dobavitelj vojnega ministrstva in Vojno-zdravstvenega združenja.

Kontoristinja
večja strojepisja in stenografije se sprejme. Ponudbe pod „**stenografija**“ na upravništvo »Slovenskega Naroda.« 3046

Trgovski pomočnik vajenec
mlajši, mešane stroke in
poštenih staršev, s primerno šolsko naobrazbo, se sprejmeta takoj v Ljubljani. Ponudbe na »Mestno posredovalnico za delo in stanovanja«, Mestni trg št. 27. 3059

Predivo
vsake vrste in v vsaki množini
kupuje po maksimalnih cenah
v to določeni samonakupovalca za
Dolenjsko, 3064
F. S. ŠKRABAR, Višnjagora.

Išče se v Ljubljani
prostor za dva velika voza.
Prostor mora biti pokrit in za zapreti, ter če mogoče blizu koločvora.
Tozadevne ponudbe na naslov: **Ljubljana, poštni predal 149.**

Kupi se večja množina trdih in mehkih
DRV
za kurjavo, po najvišjih cenah. — Ponudbe z navedbo cen, prsto postaja Ljubljana ali poljubni koločvor z navedbo voznine do Ljubljane. — **Kupi se tudi v bližini kake železniške postaje**
bukov gozd za posekanje.
Ponudbe na uprav. »Slovenskega Naroda« pod „**drva/3066**“ do 30. t. m.

Damske klobuke
v največji izberi priporočila
MINKA HORVAT, modistka
LJUBLJANA, Stari trg št. 21.
Popravila najceneje. 2465 Popravila najceneje.

Pfaff šivalne stroje
ki so svetovno priznane najboljši. Zelo pripravljeni za vsakovrstno šivanje in vezenje.
: Ugodne cene in mesečno odplačevanje. :
Vsak kupec dobi 10 letno pismeno garancijo.
IGN. VOK 3062
specijalna trgovina šivalnih strojev in koles
LJUBLJANA, Sodna ulica št. 7.
Pismena naročila, katera dobivam zmiraj v večjem številu, se izvršujejo v popolni zadovoljnosti kupca. Dokaz pohvalna pisma iz vseh krajev.

Anton Bajec
umetni in trgovski vrtnar
razvoja št. p. n. občinstva, da se nabija njegov 127
cvetlični salon
samo Pod Trančo št. 2.
poley Čevljarskega mostu.
Velika zaloga suhih vencev.
zde lovanje šopkov, vencev, trakov itd
Zunanja naročila točno.
Vrtarinja na Tržaški cesti št. 34.

Odda se za dalj časa stalni osebi
lepa, meblovana soba
z eno ali dvema posteljama.
Sp. Šiška, Planinska c., nova hiša. 3033

J. Zamljen
čevljarski mojster
v Ljubljani, Gradišče 4
izvršuje vsa čevljarska dela do najfinejše izvršitve, kakor tudi prave gorske in telovatake čevlje. Za naročila z dežele zadostuje kot mera priposlani čevli. 128

! Prodajalcem časopisov!
nudi
! bogat zaslužek !
„Kleine Österr.“
: **„Velks - Zeitung“.** :
Najbogatejši in najzanimivejši, najcenejši dunaj. časopis obsega vsak dan: natankna voj. poročila, mnogo novosti, 2 napetozna romana.
Pojasnila in poiskusne številke radovoljno od uprave „Kleine Österr. Volks-Zeitung“, Dunaj I., Wollzeile 22. Pošilja se samo prodajalcem ne pa tudi privatnim.

POZOR!
Iz včerajšnje predstave „Predor“ je občinstvo razvidelo, kje je pravi umetniški film in kje so potvore.
S spoštovanjem
„KINO IDEAL“.
Predstave „Predora“ se vrše od danes do sobote
1. 4. | 1. 6. | 7. | 1. 9. |

KOLINSKO CIKORIJO

Priporočamo našim gospodinjam

iz edine slovenske tovarne v Ljubljani

Telefon št. 16. Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Telefon št. 16. 129

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbno-tehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporočajo se za stavbna dela vsake vrste.

90 hekto vinske posode
dobro ohranjene, od 50—100 litrov, se prodaja.
Kje, pove uprav. »Slovensk. Naroda«, 3043

Limonova
esenca 1 steklenica 1 krono.
Odgovarja 10 limonam. 2196

Lekarna Trnkoczy
Ljubljana, zraven rotovža.

Modni salon

Stuchly-Maschke
Ljubljana

Židovska ulica št. 3 Dvorski trg 1.

Solidno b'ago. Popravila točno in vestno. Priznane nizke cene.

Osobno izbrane novosti z Dunaja.

Priporočajo: največjo izbero klobukov za dame in deklice kakor tudi bogato zalogo ženskih klobukov.
Zunanja naročila na izbirno 3 obratno pošto.

Nemeblovano stanovanje
obstoječe iz najmanj 4 sob, 1 kuhinje s shrambo in kopalnico, ter električno razsvetljavo se sprejme takoj ali pa pozneje. 2996
Ponudbe na uprav. »Slov. Naroda«.

Lepe purane
razpošilja po poštnem povzetju kg po 4 K, dokler bo kaj zaloge. 3030

Josip Cernelč,
Sv. Peter pod Sv. Gorami, Štajersko, (Königsberg).

Odvetnik in kazenski zagovornik
dr. Jos. A. Tomšič
si usoja v ljudo javiti,
da je otvoril svojo lastno odvetniško pisarno
v Sodni ulici št. 13

Službo

kontoristke - knjigovodkinje sprejme gospa. Prevzame pa tudi vodstvo trgovine na račun ali v lastno režijo. 3005

Ponudbe na uravn. »Slov. Naroda« pod šifro „kontoristka-trgovka/3005“.

Vizitnice v elegantni obliki priporočajo Narodna tiskarna.

Ovčjo volno
vseh vrst in vsako množino 2117
kupuje po najvišjih cenah
J. GROBELNIK, LJUBLJANA, MESTNI TRG št. 22.

Živci, ki nas spravljajo do obupa.

Največ boleznih, katerih vzrok se nam zdi nerazrešljiv, so posledica slabih živcev. Stevilne nadloge nas nenadoma obiščejo, ne vemo od kod. eno zlo se poraja za drugim, tako da ima človek slabih živcev na leto lahko 365 boleznih. Živčni sistem je pač onemogel in vsled tega pride do vseh mogočih prikaznih kot so tresenje v udih, trganje mišic, neobčutljivost posameznih delov kože, slaba volja, potrtost, srčna tesnoba, težko pri prebavi, utrujenost in druge težave, ki so simptomi oslabiljenih živcev. Ne omalovražujte tega svarila narave, kajti

živčne bolezni izotlé mozg življenja!

Živčna oslabelost, ki se je ne zdravi, postaja vedno hujska in dovede končno do poloma.

Kaj pomaga proti temu?

Kakor sol in dišave vzpodbujno vplivata na slast do jedi, tako vplivajo bodrilno in oživljajoče na živce prave Kola-tablete. Kola regulira prehrano, oživlja želodec, pospešuje prebavo in po pravici zasluži zato ime „**zatrilec bolezni**“, ker telo napravi bolj odporno in bolj zmogljivo premagati lahke bolezni. Kola daje moč in življenje in pomlaja telo. Uživate nekaj časa Kola in videli boste, da vam bo dobro delo. Popolnoma sem prepričan, da Vam Kola mora pomagati in Vam rad pošljem popolnoma brezplačno poizkušnjo. Jamčim Vam, da pristne Kola-tablete ne obsegajo škodljivih sestavin, torej tudi ne morejo škoditi. Profesor Monnet, profesor Manossein, dr. Bavidov in drugi slaviti zdravniki, so se zelo povoljno izrazili o učinkovanju pravih Kola-tablet. Popolnoma zastoj Vam pridenem k poizkušnji prav poučno in zanimivo knjigo, ki Vas bo poučila o vsem, kar Vam je treba vedeti. Zahtevajte še danes brezplačno poizkušnjo, pišite dopisnico in naslovite to na:

Heilige Geist-Apotheke Budapest VI. Abt. 418.

Ivan Magdič
krojač prve vrste
Ljubljana, 282
v hotelu „pri Maliču“
(I. nadstropje)
(nasproti glavne pošte)
se priporočajo.
Zaloga angleškega blaga.

A. & E. SKABERNÉ
Ljubljana, Mestni trg 10
špecialna trgovina pletenin, trikotaž in perila
priporočajo svoje veliko zalogo, kakor:

Sportno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice, snežne kučme, rokavice, žilogrelce, sviterje, pletene srjace in spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bombaža.
Perilo za dame in gospode iz šifona, cečirja, barhenta in flanel.
Perilo za dečke, deklice in dojenčke.
Gumijevi plašči, nahrbtniki i. t. d.

Na debelo in drobno.

Velika zaloga najmedernejših slankov.

Klobuke cilindre in čepice
v najnovejših fasonah in v veliki izbiri priporočajo
IVAN SOKLIČ.
130
Pristni Panama-slanki od 9 K do 50 K.

!! Lepa božična darila !!

NOVOST! Zavarovalna mrežica, katera je pripravna na vsako uro za na roko brez vsakega predelovanja, po nizki ceni a K 1-50 tom.

Lepe zelo trpežne vojne ure!

Nadajte priporočam novo patriotično prilogo s kalendarjem za leto 1916, katera se pošilja brezplačno in poštne prosto.

Za obilni obisk najljudneje vabim

Ljubljana **F. ČUDEN**, Prešernova ulica št. 1 Ljubljana
delničar švicarskih tovarn „Union“ ur.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani
Delniška glavnica 8.000.000 kron. 2530 Stritarjeva ulica št. 2. Rezervni fond okrog 1.000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.
Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Priporočajo nakup srečk za 1. razred V. c. kr. avstrijske razredne loterije.
Žrebanje za ta razred dne 14. in 16. decembra t. l.

Cena za 1/2 srečka K 40.—, 1/4 srečka K 20.—, 1/8 srečka K 10.—, 1/16 srečka K 5.—
Naročila se vrže najugodnejše po poštni nakaznici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun in jih obrestuje po **4 1/2 % čistih.**
2% rentnine od vlog na knjižice plača banka sama.